Lodzer Tageblat № 23

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

לאָדזשער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אדמיניסטראַציע 100-47 || מיטוואָך, י"ט שבט תרצ"ב || 27 stycznia 1932 || 25-טער יאָהרגאַנג

שטורמישע נאַכט-זיצונג פון די שטרייקענדע טראַמוואַי-אַרבייטער

שטרייק ווערט היינט ליקווידירט

פּראָפעסיאָנעלע אַרבייטער-פעראיינען רייסען גענצליך איבער מיט דער שטרייק-קאָמיסיע און אינטערווענירען אין טראַמוואַי-דירעקציע צו פערענדיגען דעם סכסוך

נעכטען איז צו דער פערוואַלטונג פון פעראיין פון קאָמונאַלע-אַנגעשטעלטע און פון די עפענטליכע אינסטיטוציעס, ווי אויך צום פּוילישען פּראָפעסיאָנעלען פעראיין „פּראַצאַ" איינגעפלאָסען אַ בריף אונטערגעשריבען פון אַ פּירטעל מיטגלידער, וואָס פערלאַנגען צוזאַמענצורופען אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די מיטגלידער פון די אויסגערעכענטע פעראיינען.

אין די נאָכמיטאָג-שעה'ן איז אין לאָקאַל אויף פּיעטרקאָווער 53 פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון ביידע פעראיינען.

אויף דער פראַגע פון פאָרזיצער האָבען די מיטגלידער געענטפערט, אַז זיי זענען נישט צופרידען פון דער פערזאַמלונג, וואָס איז פאָרגעקומען ד. 23 ד.ה. אין קינאָ „אָשוויאַטאָווי", ווייל עס איז דאָרט נישט געווען קיין געהיימע אָפּשטימונג, ווי זיי האָבען זיך ווערוואונשען כדי די פעראיינען זאָלען אָנקניפּען אַ קאָנטאַקט מיט דער דירעקציע כדי צו ליקווידירען דעם שטרייק.

פּרעזעס פון די קלאַסען-פעראיינען ה' מאַרצינִיאַק, האָט רעפערירט די בעדינגונגען אונטער וועלכע די פעראיינען האָבען מסכים געווען אויף אונטערנעמען אונטערהאַנדלונגען וועגען שטרייק. 1) אַז עס וועט זיך שאַפען אַ פעראיינס-מעהרהייט ד. ה. אויף 1460 טראַמוואַי-אַרבייטער כאָטש אַ העלפט. 2) איבערגעבען דאָס אָנפיהרען מיט די אונטערהאַנדלונגען אָהן שום פערפליכטונגען מצד די פערוואַלטונגען מכח אַ גינסטיגען אויסגאַנג פון שטרייק.

די פערזאַמעלטע מיטגלידער אויף דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג האָבען מסכים געווען אויף די דאָזיגע בעדינגונגען און בעפולמעכטיגט די פערוואַלטונגען פון קלאַסען-פעראיין און „פּראַצאַ" צו פיהרען אונטערהאַנדלונגען מיט דער טראַמוואַי-דירעקציע.

אין די נאָכמיטאָג-שעה'ן איז פאָרגעקומען אַ בשותּפות'דיגע זיצונג פון ביידע פעראיינען אויף וועלכער זיי האָבען זיך פערשטענדיגט און בעשלאָסען זיך צו ווענדען צום קרייז-אַרבייטס-אינספּעקטאָר אינזש. וואָיטקעוויטש, אַז ער צוזאַמענרופען אַ געמיינזאַמע זיצונג מיט די פאָרשטעהער פון דער טראַמוואַי-דירעקציע.

4 נאָכמ. איז די פעראיינען מיטגעטיילט געוואָרען, אַז אויף 17,15 וועט אין אַרבייטס-אינספּעקטאָר פאָרקומען אַ קאָנפערענץ מיט'ן אַנטייל פון דירעקטאָר רינג.

17.30 האָט זיך אָנגעהויבען די קאָנפערענץ ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר וואָס האָט אָבער צו קיין הסכם נישט דערפיהרט.

דער דירעקטאָר רינג האָט פעסט ערקלערט, אַז ער איז נישט בעפולמעכטיגט נישט פון דער פערוואַלטונג און נישט פון אויפזיכטס-ראַט איינצוגעהן אויף וועלכע עס איז ענדערונגען אין די בעדינגונגען פון דער טראַמוואַי-געזעלשאַפט.

די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער-פעראיינען האָבען דאַן ערקלערט, אַז זיי זענען נישט בכח צו דעצידירען און זיי וועלען זיך ווענדען צום כלל טראַמוואַי-אַרבייטער אויף אַ נאַכט-זיצונג אין קינאָ אָשוויאַטאָווי.

11 אָוועגד האָט זיך אין קינאָ אָשוויאַטאָווי אָנגעהויבען די פערזאַמלונג אונטער דעם פאָרזיץ פון מיטגליד פון דער שטרייק-קאָמיסיע, [illegible]קאַשעוויטש.

דער פּרעזעס פון די קלאַסען-פעראיינען, מאַרטשיניאַק האָט איבערגעגעבען אַ בעריכט פון דער קאָנפערענץ ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר.

דאַן האָט גערעדט דער פאָרשטעהער פון „פּראַצאַ" לובערט, וועלכער צווייפעלט אין דער ריכטיגקייט פון דיר. רינג'ס ערקלערונג, אַז דער גאַנצער אויפזיכטס-ראַט פון דער טראַמוואַי-געזעלשאַפט שטיצט די שטעלונג פון דער דירעקציע. דאָס איז אויסגעשלאָסען כאָטש צוליב דעם. וואָס אין ראַט זיצען די פאָרשטעהער פון מאַגיסטראַט פּרעזידענט זשעמיענצקי און וויצע-פּרעזידענט ראַפּאַלסקי. זובערט לייגט פאָר, אַז די קלאַסען-פעראיינען און „פּראַצאַ" זאָלען פּראָקלאַמירען אַן איינטאָגיגען גענעראַל-שטרייק.

ווייטער טיילט זובערט מיט, אַז היות היינט קומט קיין לאָדז דער דעפּאַרטאַמענטס-דירעקטאָר פון אַרבייטס-מיניסטעריום. אולאַנאָווסקי מיט'ן צוועק צו בעקענען זיך מיט דער יורדישער זייט פון שטרייק, זאָל אויסגעקליבען ווערען אַ קאָמיסיע, וואָס זאָל דעם גאַסט אינפאָרמירען וועגען סכסוך און פאָרלעזען אַ בשותּפות'דיגע קאָנפערענץ ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר.

איבער די דאָזיגע פאָרשלאָגען האָט זיך ענטוויקעלט אַ ליידענשאַפטליכע דיסקוסיע.

3.15 בעת דער רעדע פון מיטגליד פון קלאַסען-פעראיין ראַמאַנאָווסקי, וועלכער איז אַרויסגעטרעטען פאַר ווייטערדיגע אונטערהאַנדלונגען מיט דער טראַמוואַי-דירעקציע ענטשטעהט אַ געוואַלדיגער טומעל. דער רעדנער ווערט אויסגעפּיפען דורך די עקס-לינקע עלעמענטען און עס קומט צו שטורמישע סצענעס.

אלס ענטפער האָבען די פאָרשטעהער פון קלאַסען-פעראיין און „פּראַצאַ" דעמאָנסטראַטיוו פערלאָזט דאָס לאָקאַל און פּרעזעס מאַרצינִיאַק האָט ערקלערט, אַז די פעראיינען רייסען גענצליך איבער מיט דעם קאָנטאַקט מיט דער שטרייק-קאָמיסיע און היינט וועלען זיי זיך ווענדען צו דער טראַמוואַי-דירעקציע וועגען אונטערהאַנדלונגען צו ליקווידירען דעם שטרייק.

עס איז צו ערוואַרטען, אַז אַ ליאָדע שעה וועלען די טראַמוואַיען ווידער אָנהויבען צו קורסירען.

עקספּאָזע פון פינאַנץ-מיניסטער יאַן פּילסודסקי

די פערלעגענע שטייערן בעטרעפען 1181 מיליאָן; זיי וועלן צולעגט ווערען אויף לאַנג טערמיניגע ראַטעס; נאָר אַ זעקסטעל קען מען איינמאָנען דורכ'ן סעקוועסטראַטאָר

וואַרשע, 26 יאַנואַר (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע איז בעטראַכט געוואָרען דער בודזשעט פון פינאַנץ-מיניסטעריום.

פאַר'ן צוטרעטען צו די דעבאַטען האָט גענומען דאָס וואָרט דער פינאַנץ-מיניסטער יאַן פּילסודסקי.

דער הייאָהריגער בודזשעט — ערקלערט דער מיניסטער איז קלענער מיט 20 פּראָצענט פון פאַריאָהריגען, דאָס איז מעגליך געווען צוליב דער רעדוקציע פון די בעאַמטען-פענסיעס.

אין פערגאַנגענעם יאָהר האָבען זיך די הכנסות פון די אויסערגעוועהנליכע שטייערן פערקלענערט מיט 21 פּראָצענט. די מאָנאָפּאָלען האָבען געגעבען מיט 23 פּראָצענט ווייניגער, ווי עס איז געווען פאָראויסגעזעהן.

אויך די דירעקטע שטייערן האָבען די פּרעלימינירטע סומעס. דעריבער, נישט קענדיג וואָס עס זענען איינגעפיהרט געוואָרען נייע שטייערן, איז די אַלגעמיינע סומע אין נייעם בודזשעט פּרעלימינירט געוואָרען מיט 3 פּראָצענט ווייניגער ווי פאַריאָהרען.

אייגענטליך וואָלט ביי די דירעקטע שטייערן געקענט פיל אויפטון אַ שטאַרקער סעקוועסטראַטאָר, אָבער מיט'ן סעקוועסטראַטאָר קען מען שטענדיג נישט אַרבייטען. אין דאָזיגען געביט טרעפען מיר זיך מיט נאָך אַ ערשיינונג: פערלעגענע שטייערן. זיי בעטרעפען איצט 1184 מיליאָן זל. אָבער לויט די אויסרעכנונגען פון מיניסטער וואָלט מען נאָר 200 מיליאָן זל. געקענט איינמאָנען דורכ'ן סעקוועסטראַטאָר. די רעגירונג האָט דעריבער צוגעגרייט אַ געזעץ-פּראָיעקט וועגען צולעגען די פערלעגענע שטייערן אויף ראַטעס, צוועגטועל איינפיהרען אַ קאָנווערסיע.

דער מיניסטער געהט דאַן איבער ארומצורעדען די בעזונדערע דירעקטע שטייערן, ווי פון הייזער, הכנסה, פערמעגען. דער שטעמפּעל-שטייער האָט זיך פערקלענערט אויף 16 פּראָצענט.

די אומדירעקטע שטייערן האָבען געגעבען 10 פּראָצענט ווייניגער. איצט זענען זיי פערגרעסערט געוואָרען דורך נייע שטייערן. צוליבן קריזיס קען מען אָבער גאָרנישט פאָראויסזאָגען.

די הכנסות פון צאָלען האָבען זיך פערקלענערט, ווייל דער אימפּאָרט איז איצט קלענער. מען קען זיין דערפון צופרידען, אָבער די רעגירונג האָט דערוויל קלענערע הכנסות.

פון די מאָנאָפּאָלען ווערט פאָראויסגעזעהן 695 מיליאָן הכנסה. מ'רעכנט, אַז צוליב דער רעאָרגאַניזאַציע וועלען זיך די דאָזיגע הכנסות פערגרעסערן.

צום סוף רעדט דער מיניסטער ארום דעם בודזשעט פון די מלוכה-חובות. אין פערגאַנגענעם יאָהר האָט פּוילען געוויגען 40 מיליאָן פון הויזער-מאָראַטאָריום.

נאָך דער רעדע נעמט דאָס וואָרט דער רעפערענט האַלינסקי (ב.ב.) ער טרעט ארויס געגען די שטייערן. פאַר אינפלאַציע וואָס לאָזען זיך הערען אין דער געזעלשאַפט.

דער ערשטער אין דער דיסקוסיע רעדט דעפּ. פּראָף. ריבאַרסקי (נ. ד.). דער רעדנער ווייזט אָן, אַז די הכנסות פון בודזשעט זענען נישט רעאַל, ווייל עס איז בעפאַלען די פּראָדוקציע און די צאָהלונגס-קראַפט. די אַלגעמיינע הכנסות אין פערגלייך צו די גוטע יאָהרען זענען געפאַלען אויף 60 פּראָצענט. נישט שטענדיג גיבען מיר זיך אַ רעכנונג ווי אָרים מיר זענען און דער פאַקט דאַרף בעריקזיכטיגט ווערען אין דער שטייערן-פּאָליטיק.

מיט דער רעדע פון דעפּ. ריבאַרסקי איז די דיסקוסיע איבערגעריסען געוואָרען אויף מאָרגען מיטוואָך.

דער איסלאַם איז דער דינאַמיט וואָס וועט אויפרייסען די ענגל. אימפּעריע

לאָנדאָן 26 יאַנואַר (י.ט.א. טעל.) אין דער לאָנדאָנער „צייט האָט זשאַבאָטינסקי פערעפענטליכט אַ בריף וועגען זיין ערקלערונג אין זיין רעפעראַט אין וואַרשע, אַז די ענגלישע אימפּעריע וועט אויפגעריסען ווערען מיט דינאַמיט ווי בעוואוסט האָט די „טיימס" אויפגעהויבען אַ גרויסען טומעל צוליב דער דאָזיגער בעהויפּטונג פון זשאַבאָטינסקין. אין זיין בריף שטעלט זשאַבאָטינסקי פעסט, אַז דער דינאַמיט האָט ער נישט געמיינט די יודען, נאָר דעם איסלאַם מיט וועלכען די ענגלענדער פיהרען איצט אַ געפעהרליך שפּיל. דער איסלאַם וועט פערוואַנדעלט ווערען אין דינאַמיט, וואָס וועט אויפרייסען די ענגלישע אימפּעריע. זשאַבאָטינסקי ציטירט דאַן אַרייה' שטעלען פון זיין רעפעראַט און קומט צום אויספיהר, אַז די יודען פערמאָגען שוין אַזאַ מין שוואַכקייט, אַז נישט קוקענדיג אויף די עבלות וואָס ווערען לגבי זיי בעגאַנגען, פערמאָגען זיי נישט קיין נקמה-געפיהלען.

פערשטענדיגונגס-אַמט פון יודישע און קריסטליכע בוי-צעכען

(§) דער מאָלער- און בלעכער-צעך האָט אָנגענומען אַ בעשלוס צו שאַפען ביים צעך אַ פערשטענדיגונגס-קאָמיסיע פון אַלע בוי-צעכען: יודישע און קריסטליכע. וועט דעם 8-טען פעברואַר אין לאָקאַל פון צענטראַלען האַנטווערקער-פעראַבאַנד (פּאָלודניאָווא 4) פאָרקומען אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ פון די דערמאָנטע צעכען, צו וועהלען די פערשטענדיגונגס-קאָמיסיע.

GIMNAZJUM MĘSKIE
Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Techn. wśród Żydów w Łodzi, Pomorska 46, — telefon 10-664
די קאַנצעלאַריע נעמט אָן איינשרייבונגען פון קאַנדידאַטען יעדען טאָג פון 9 ביז 14 נאָכמיטאָג
די עקזאַמענ'ס וועלען פאָרקומען פון 1-טען ביז'ן 5-טען לויט ה. י.
דירעקציע.

פלעגט די פיס
PEDICURE
S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka) m. 18 tel. 170-37
נעמט אָן פון 11–2 און פון 4–7 געוו. אַסיסטענט ביי מיסטער עלעמאַן (הינער-אויגען אַנשטאַלט אין לאָנדאָן) ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען היהנער-אויגען אָ הארנהויט ווי אריינגעוואַקסענע נעגעל אָהן שמערץ.

Dr.med. Ludwik Falk
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנק
נאַווראַט 7, טעל. 128-07
נעמט אָן פון 10–12 און פון 5–7.

ווינער אָרטאָפּעדישע פּראַצאַווניע
אונטער דער אויפזיכט פון ספּעציאַליסט דר. לוביש מאַכט לויט גיפּס-מאָדעלען וואָקלאַדקעס נעגען פלאַט-פיס קינסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען און אַזאַ
Karola 5 טען א. ז. יו.

S. WATNICKA צאָהן-אַרצט
נאַרוטאָוויטשאַ 49, טעל. 125-48
נעמט אָן פון 10–2 נאָכמ. און פון 7–8,30 אָוונד

Dr. med.
I. Wajnberg
Cegielniana 11, tel. 126-02
אינערליכע קראַנקהייטען
ספּעציאַליסט פאַר לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען
נעהמט אָן אין דערהיים פון 3–5.

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאַנאַ 4
טעלעפאָן 216-90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע, אַלע-אַרט אַנאַליזען
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.
נעמט אָן פון 9–2, און פון 5–9 אָוונד,
בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

„לינת-הצדק" — לאָדז, צעגעלניאַנאַ 17.
דער פיזיקאַליש-טעראַפּישער קאַבינעט איז טעגליך טעטיג פון 4-6, 11-1 און געפינט זיך אונטערן אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר-ספּעציאַל.
קוואַרץ-לאָמפּ — דיאַטערמיע
סאָללוקס — עלעקטרישע בעדער

דער פרענטש-בעריכט — א גרויסער סקאנדאל

רעדע פון נחום סאקאלאוו אין מאנטרעאל; ערקלערט, אז ענגלישע רעגירונג איז ווייטער
דעצידירט אונטערצושטיצן דעם יודישען אויפבוי-ווערק אין ארץ ישראל

לאנדאן, 28 יאנואר (ספ.) אין מאנטרעאל איז היינט פארגעקומען די פלגעמיינע פערזאמלונג פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין קאנאדע.

מיט א גרויסע רעדע איז ארויסגעטרעטען נחום סאקאלאוו, וועלכער האט ערקלערט, אז דער פרענטש-בעריכט בעדייט א גרויסער סקאנדאל. פרענטש אלס עקספערט האט נישט געהאט דאס רעכט ארייגצוזאגען עפענטליך זיך וועגען דער קאלאניזאציע אין ארץ-ישראל. נאר ווען די ענגלישע רעגירונג איז ווייטער דעצידירט אונטערצושטיצן דעם יודישען אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל.

פאר זיין פארלאזען לאנדאן — ערקלערט נחום סאקאלאוו, האט ער געהאט א געשפרעך מיט'ן פרעמיער מאקדאנאלד, וועלכער האט ערקלערט, אז די ענגלישע רעגירונג מאכט אנשטרענגונגען די צוויי און א האלב מיליאן-הלואה פאר ארץ-ישראל כדי אונטערצושטיצן די יודישע קאלאניזאציע אין ארץ-ישראל.

אלע בעשרייבונגען פון יהושע און שופטים
זענען היסטאריש פעסטגעשטעלט געווארען

לאנדאן (ספ.) דער דירעקטאר פון דער בריטישער ארכעאלאגישער שולע אין ירושלים, פראפ. גארסטאנג, האט ארויסגעגעבען א בוך אין וועלכען ער שטעלט זיך אפ אויף די פאקטען, וואס ווערען געבראכט אין יהושע און שופטים.

ער שטעלט פעסט, אז סיי די טאפאגראפישע פרטים, סיי די אויספיהרליכע בעשרייבונגען וועגען די ערד-שטחים, וואס ווערען געבראכט אין יהושע און שופטים שטימען פילשטענדיג מיט די ארכיוואלע עגיפטישע דאקומענטען.

6 מיליאן ארבייטסלאזע אין דייטשלאנד

בערלין (ספ.) לויט'ן סטאטיסטישען אמט זענען דעם 15 יאנואר ה. י. געווען אין דייטשלאנד 5 מיליאן, 966 טויזענד ארבייטסלאזע אין משך פון 2 וואכען איז אלזא געשטיגען די ארבייטסלאזיגקייט מיט 300 טויזענד פערזאן.

ווער איז דער נייער קאמוניסטישער דעפוטאט
דער נעכטיגער סיים-זיצונג

ווארשא, 26 יאנואר (טעלעפ.) היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון סיים. פארן ציטירעטען צום טאג-ארדנונג גיט אפ א שבועה דער נייער קאמוניסטישער דעפוטאט פון לאדז יחיאל מרדכי ראזענבערג. ער איז אריין אויפן ארט פון קאמוניסטישען דעפוטאט, וואס איז אויסגעשלאסען געווארען פון סיים פאר אדורכלאזען 15 זיצונגען פון סיים. ראזענבערג איז א וועבער אלט 32 יאהר, וואוינט אויף זשעראמסקעגא 107 און איז בעשעפטיגט אין דער פאבריק פון אבע שפירא.

ער איז פריהער געווען א לינקער פועלי-ציוניסט, וועלכער איז דערנאך איבערגעגאנגען צו די קאמוניסטען. פון 1922 ביז 1927 איז ער געזעסען אין תפיסה.

דער ווייטערדיגער טייל פון טאג-ארדנונג האט דאן אויסגעפילט דאס רעפעטיצירען פון פערשידענע אפמאכען און קאנווענצען מיט פרעמדע מלוכות.

די נאהנטסטע זיצונג — פרייטאג.

זי האט זיך ניט געקענט פון שמערצען בכלל רירען,
איצטער איז זי פטור אינגאנצען פון רעוומאטיזם!

וואס פארא שרעקליכער געפיהל נישט קענען אליין אויפשטיין פון בעט! אזוי שטייף זענען די הענט און די פיס! — נישט פעהיג צו דער ארבייט — דאס איז א קרבן פון רעוומאטיזם. אבער היינט איז זי ווייטער פריש און בעוועגליך ווי פריער און פילט ניט קיין שום ווייטאג. פרוי וו. סאיק גרודזיאנדז, שעוסקא 16/1 שרייבט אונז: שוין א לענגערע צייט האב איך געליטען אויף רעוומאטיזם אין די הענט און פיס, די ווייטאגען האבען מיר אזוי דערקוטשעט אז איך האב אפט א גאנצע נאכט ניט געקענט שלאפען. מיינע הענט און פיס זענען מיט דער צייט אזוי שטייף געווארען אז איך האב כמעט מיך ניט געקענט ריהרען. איך קען פשוט ניט בעשרייבען ווי איך האב דורך די צייט געליטען. דורך 7 חדשים האב איך פראבירט פערשידענארטיגסטע מיטלען ווענדיג זיך בעפרייען פון די שרעקליכע ווייטאגען. אבער ס'איז מיר באמת עושט דאן בעסער געווארען, ווען איך האב אנגעהויבען נעמען טאגאל. שוין אין א וואך ארום זענען די ווייטאגען געווארען קלענער און איך האב געקאנט רוהיג שלאפען. זעהענדיג אזעלכע גוטע רעזולטאטען האב איך ווייטער גענומען טאגאל, שטענדיג לויט מיין פארשריפטען. מיט דער צייט האט איך ווירקליך גענעזען אין די פיס און וועריז וואס ווייטער בעוועגליכער. איצטער בין איך שוין אינגאנצען פטור פון דער אינאנגענעמער קרענק אזוי, אז חיי-יאהר האט איך א דאנק טאגאל געקאנט פערציכטען אויף א רייזע אין א קורארט. טאגאל איז באמת א ראדיקאל מיטעל! וועגען דעם זאגען עדות טויזענדער מענשען וואס האבען גענומען טאגאל ביי רעוומאטיזם. פאדאגרע, רייסען און ברעכען אין די ביינער, נערווען- און קאפ-ווייטאג, גריפע, פערקיהלונגען און אנדערע ענליכע קראנקהייטען. אונשעדליך פארן מאגען, הארץ און אנדערע ארגאנען. טאגאל שטילט ניט נאר די ווייטאגען, אבער דערשטיקט אויך אין קערן די אלע חולאת'ן! דעריבער האט מען אפילו ביי כראנישע פאלען דערגרייכט מיט טאגאל איבערראשענדע רעזולטאטען. און ווען נאך טויזענדער דאקטוירים פערשרייבען טאגאל קען דאך יעדער מיט צוטרוי דעם מיטל קויפען. פראבירט נאך היינט פאדערט אבער ווירקליך נאר טאגאל! אין אלע אפטייקען!

רעגירונג בעקעמפט די אנטיסעמיטישע אגיטאציע

ענטפער פון אינערן-מיניסטער פיעראצקי אויף דער אינטערפעלאציע פון דעפ. גרינבוים

ווארשא, 26 יאנואר (טעלעפ.) דער אינערן-מיניסטער פיעראצקי האט בוגעשיקט אנ'ענטפער אויף דער אינטערפעלאציע דעפ. גרינבוים וועגען דער אנטיסעמיטישער אגיטאציע אין לאנד. דער מיניסטער שטעלט מיט, אז ער האט זיך פארשטענדיגט מיט'ן פראקוראר, וועלכער וועט יעדעס מאל צוציהען די שולדיגע צו פעראנטווארטליכקייט.

ענגלישע נאטע צו יאפאן

לאנדאן, 26 יאנואר (ספעצ.) אין שייכות מיטן יאפאניש-כינעזישען סכסוך אין שאנכאי האט ענגלאנד ארויסגעשיקט א נאטע צו יאפאן.

צובראכען א פוס ביי גימנאסטישע איבונגען

בעת די גימנאסטישע איבונגען אין טשעסלאוו באראנסקי און צובראכען דעם לאקאל פון סטוזשעלעץ (קאנסטאנטינער 12) איז צובראכען רעכטען פוס. די גיכע הילף האט איהם אפגעפירט פון א לייטעט אפגעפאלען אין שפיטאל.

פון ארימע קינדער ווערען

בערימטע מיניסטאָרן און פרעזידענטען

נייע העכסט אינטערעסאנטע און אנציהענדע ארטיקעל-סעריע האט זיך אנגעהויבען דרוקען
אין „לאדזער טאגעבלאט"

צעהן עסעיס, צעהן קעפ

דאס זענען נישט נאר ביאגראפיעס פון די בעריהמטע מלוכה-מענער

וואס קערעווען היינט צו טאג מיט דער וועלט-פאליטיק, נאר אויך גלענצענדע און שפאנענדע שטודיום'ס וועגען מהות פון אט די בעריהמטע פערזענליכקייטען, וועלכע האבען אליין מיט אייגענער ענערגיע, זיך ארויפגעארבייט און דערגרייכט צום העכסטען לייטער פון דער וועלט-פאליטיק:

לאיד דזשארדזש, דער וואונדערבארער רעדנער,
הערבערט הובער, דער גוטער בירגער,
קעמאל פאשא, דער געבוירענער דיקטאטאר,
פיער לאוואל, דאס קינד פון פאלק,
בריאן, דער כשוף-מאכער,
סטאלין, דער אייזערנער מאן,
מאסאריק, דער פילאזאף,
מאקדאנאלד, דער ארבייטער-פיהרער,
יוזעף פילסודסקי, דער מיליטער-מאן,
בעניטא מוסאליני, דער דיקטאטאר

:: יעדער לייענט די ארטיקלען ::
מיט דעם גרעסטען אינטערעס

1000 טויטע אין אויפשטאנד אין סאלוואדאר

ניו-יארק, 26 יאנואר (ספעצ.) דער בירגער-קריג אין סאלוואדאר האט זיך פערוואנדעלט אין א שחיטה. ביז איצט זענען אומגעקומען 1000 מאן.

ווייטערדיגע אימיגראציע-בעגרענצונגען אין בראזיליען.

ריא דע זשאנעירא, 26 יאנואר (ספ.) די בראזיליאנישע רעגירונג האט ערקלערט, אז אלע אימיגראציע-בעגרענצונגען פון יאהר 1931 וועלען אויך חל זיין אויפ'ן יאהר 1932.

די מאכמעדאנער שעכטען אויס די הינדוסען אין אינדיען

לאנדאן, 26 יאנואר (ספעצ.) לויט די לעצטע ידיעות פון באמביי היז די לאגע אין צפון א-גריצן א דראהענדע, די מאכמעדאנער שעכטען אויס גאנצע אינדישע דערפער.

די יאפאנער בעזעצען שאנכאי

לאנדאן, 26 יאנואר (ספעצ.) די לאגע אין שאנכאי איז אנ'ערנסטע. די יאפאנישע שיפען האבען ארויסגעזעצט אויפ'ן ברעג מאטראסען. אין כינעזישען שטאט-טייל איז ערקלערט געווארען בעלאגערונגס-צושטאנד.

א קלאנג-פילם
פון יודישען לעבען אין האלאנד

אמסטערדאם (י.ט.א) דער בעקאנטער פילם-רעזשיסער י. טוניס וועלכער געהערט צו די אוואנגארדיסטען איז צוגעטרעטען, חי י.ט.א. ווערט געוואהר צו שאפען א קלאנג-פילם פון יודישען רעליגיעזען לעבען אין האלאנד. די אויפנאהמען וועלען געמאכט ווערען אין יודישען געטהא אין אמסטערדאם.

קופאן № 6
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.

דער בעזיצער פונם דאזיגען קופאן קאן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאנסול פון אונזער רעדאקציע.

גילטיג היינט מיטוואך ד. 27. יאנואר פון 8 אווענד.

יודיש טעאטער פילהארמאניע
דירעק. א. בעזמאן און ד. צעלמייסטער

היינט, מיטוואך 9 אין אווענד אין פאלקס-טעאטער, זגערזשער 17

כמעט בחנם! כמעט בחנם!

אלע בילעטען איז פארטער נור 1 זל. באלקאן גאלעריע 50 גר.

מיטן אנטייל פון גאנצען אנסאמבל פון פילהארמאניע און קאמצראל-טעאטער

65 מאל — די זעהר אויסגעצייכנטע שפאנענדע פיעסע, מיט געזאנג, וואס איז געשפילט געווארען מיט א אויסערגעווענליכען ערפאלג — 65 מאל

אהארץ וואס בענקט

מיטן 8-יעהריגען וואונדער-קינד לאלא אמזעל

נאך דער פארשטעלונג א פרעהליכער דיווערטיסמענט

מיט אנטייל לאלא יאלובזשיצש, באלבירסקי, הערשקאוויטש, רובינא.

דאס איז מער שפאט בילליג פארטער 1 זל., באלקאן 50 גר.

די קאסע איז היינט אפען פון 11 פריה א גאנצען טאג.

געפאהר פון א גענעראל-שטרייק אין אויבערשלעזיען

קאטאוויץ, 26 יאנואר (ספ.) די אונטערהאנדלונגען צווישען די ארבייטער און אינדוסטריעלער זענען איבערגעריסען געווארען.

עס דראהט א שטרייק אין גאנץ אויבערשלעזיע.

די סעסיע פון פעלקער-בונד-ראט

גענף 26. יאנואר (ספ) היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון פעלקער-בונד-ראט אונטער'ן פארזיצער פון פאול באנקער.

עס איז בעשפראכען געווארען דער נייער יאפאניש-כינעזישער סכסוך אין שאנכאי. עס זענען געפיהרט געווארען אונטערהאנדלונגען מיט די פארטרעטער פון יאפאן און כינע.

מארגען וועלען די אונטערהאנדלונגען ווייטער געפיהרט ווערען.

ענגליש-פראנצויזישע רעפעראציע-אונטערהאנדל. קומען ווייטער פאר

פאריז (ספ.) עס קומען ווייטער פאר די ענגליש-פראנצויזישע אונטערהאנדלונגען וועגען די רעפעראציע-צאהלונגען.

היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון מיניסטערען-ראט אונטערן פארזיץ פון פרעזידענט דומער.

אכטונג, צייטונגס-פערקויפער!

די פערוואלטונג מאכט בעקאנט אלע צייטונגס-פערקויפער, אז מו"ש דעם 1-30 פינקטליך 7 אזייגער קומט פאר

א פערזאמלונג

אין אייגענעם לאקאל, וועגען דעם קאנפליקט, וואס קומט פאר צווישען די קאנטארען מיט די צייטונגס פערקויפער.

מען בעט זעהר צו קומען פינקטליך. דען עס ריהרט אן אייערע אייגענע אינטערעסען.

מיט אכטונג
די פערוואלטונג.

לעזט און אבאנירט
דאס
„לאדזער טאגעבלאט"

אדזער טאגעבלאט

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 100-57, אדמיניסטראציע 100-47

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אווענד
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

ר גרויסער צוזאמענפאהר
די וועלט - דיפלאמאטען

אויב די פראיעקטירטע לאזאנער קאנפערענץ איז נעלם געווארען אין די ן פון דער וועלט-פאליטיק, האט אבער דערפאר די קומענדיגע זשענעווער רענץ אנגענומען ממשות'דיגע פאדמען. מען גרייט זיך צו איהר מיט ען אימפעט. און דעם 2-טען פעברואר וועלען מיר טאקע האבען אין גענף אמענפאהר פון דיפלאמאטען, וואס די וועלט האט אזוינס זינט די טעג פון ערסאלער שלום-פערהאנדלונגען נאך נישט געזעהען אין אזא פערנעהם.

ווי גרויס עס איז די חשיבות פון דער דאזיגער גענפער קאנפערענץ אין די אויגען פון אמעריקא, קאנען מיר זעהען דערפון, וואס די אמע- נער רעגירונג האט אויסגעקליבען דעם בעוואוסטען שטאטס-סעקרעטאר סאן, אז ער זאל זיין דער פיהרער פון דער אמעריקאנישער דעלעגאציע גענף. סטימסאן איז בעוואוסט ווי א גרויסער רודף-שלום אין דער וועלט, ער איז דאס געווען דער אמעריקאנער דיפלאמאט, וואס האט צוגעגרייט יראפעאישע מלוכות, אז זיי זאלען אונטערשרייבען דעם שלום-פאקט פון אן-קעלאג". עס איז נאר לאגיש, דעם אייגענעם סטימסאן צו שיקען איצט גענף, וואו אייראפא גרייט זיך טון א טריט ווייטער אויף ארגאניזירען דעם אויף דער וועלט דורכ'ן פערקלענערן די הוצאות אויף מיליטערישע בע- נונג.

דערווייל ווערען אויך אין אנדערע מלוכות געמאכט די הכנות צו די ער פערהאנדלונגען.

עס איז נישט קיין גוטער סימן פאר דעם שלום-גייסט אין פראנקרייך, מען האט דארט דוקא ערב גענף ארויסגעשטויסען פון דער רעגירונג דעם אפעאישען שלום-פאליטיקער בריאן. דער איצטיגער פרעמיער פון פראנקרייכס ירונג, לאוואל, פיהרט אנ'עגאאיסטישע פראנצויזישע אינטערעסען-פאליטיק וויל זיך בעפרייען פון כל המינים „אילוזיעס". אויך בנוגע צום שלום אין אפא האלט ער זיך שטרענג ביי דעם פראנצויזישען כלל, אז קודם-כל דארף ועלט זיכערן פראנקרייך געגען נייע אנפאלען פון איהרע שונאים, איידער פאדערט פון איהר, אז זי זאל פערקלענערן איהרע מיליטערישע ית.

אין פראנקרייך איז נאך אלץ פערשפרייט די צוטיילונג פון די אייראפע- ע מלוכות אויף זיגער און בעזיגטע. דייטשלאנד מוז מקיים-זיין די התחייבותן, דער ווערסאלער שלום-אפמאך האט אויף איהר ארויפגעלייגט און וואס האט ל איהר מתיר געווען אויסצוהאלטען אנ'ארמעע נאר פון 100 טויזענד מאן. טאר זיך נישט בייטען. בנוגע צו אנדערע מלוכות דארף מען זיך מיישב און זעהן אויף ווי ווייט מען קאן געהן און פערקלענערן זייערע מיליטערישע ית.

ס'איז שוין כמעט ווי זיכער, אז בראש פון דער פראנצויזישער דעלעגאציע ט שטעהן דער בייצער קריגס-מיניסטער פון פראנקרייך טארדיע (וואס האט ביטען אין לאוואל'ס קאבינעט דעם דא נישט לאנג פערשטארבענעם מאזשי- , און אנטייל נעמען אין דער דעלעגאציע וועלען דער געוועזענער סאציא- ט און איצטיגער הייסער פראנצויזישער נאציאנאליסט פויל באנקור און דער קאווניק פאברי, דער פארזיצער פון דער מיליטערישער קאמיסיע אין פראנ- ישען פארלאמענט.

דאס זענען אלץ מיליטאריסטיש געשטימטע דעלעגאטען, אין דערפון קאן שוין זעהן, אין וואסער גייסט פראנקרייך וועט פיהרען איהר פאליטיק אין ף.

פ.

יובילעאום פון בעדיי- טענדען תלמוד- פארשער

בערלין (י.ט.א.) די טעג ווערט אלט 60 יאהר דער בעדייטענדער פאר- שער פון תלמוד און מדרשים, פראפ. פון ברעסלויער ראבינער-סעמינאר הרב דר. מיכאל גוטמאן. דאס הויפט - ווערק פון הרב רד. גוטמאן איז דער "מפתח התלמוד" און די ענציקלאפעדיע פון דער תלמודישער ליטעראטור, וואס איז בערעכענט אויף 12 בענדער און פון וועלכער עס זענען ביז איצט ערשינען פיער. ביז 1925 איז דר. גוטמאן געווען מיט-ארויסגעבער פון „הצופה". אין 1924 אין 1925 האט ער געהאלטען גאסט- פארלעזונגען אויף דער העברעאישער אוניווערסיטעט.

געשטארבען אסוואלד דזשאן סיימאן

לאנדאן (י.ט.א.) דא איז געשטאר- בען דער וויצע-פרעזידענט פון דער אנגלא דזשואיש אסאסייישן" און לאנג יעהרריגער מיטגליד פון ענגלישען ועד הקהלות אסוואלד דזשאן סיימאן דער זוהן פון בעריהמטען יוריסט און פאלי- טיקער סער דזשאן סיימאן (געשטארבען 1897), וועלכער האט אלס ענגלישער פארלאמענטאריער פיל געטון אויפ'ן געביט פון בעקעמפען די עפענטליכע מיינונג אויף דער גאנצער וועלט מיט דער לאגע פון יודען אין פערשידענע לענדער.

העברעאישע סטענאגראפיע

ירושלים (י.ט.א.) די טעג איז ערשינען א האנד-בוך פון העברעאישער סטענאגראפיע „אלף טצורי מלים לסטי- נוגראפיה עברית", פערפאסט פון ה' י. מיימון, וועלכער, וואס מיט 2 יאהר צוריק ארויסגעגעבען א לערן - בוך פון

ווער וועט צאהלען אין פוילען שטייערען?

דער מארש פון עטאטיזם מאכט חרוב די צאהלונגס-קראפט פון לאנד. – אויב מ'וועט וועלען עפענען א פאבריק, וועט מען מוזען האבען דערויף א דערלויבניש.

די סאנאציע-פרעסע איז געוועהנליך תמיד פול מיט לויב - געזאנגען פאר אלע מעשים פון דער רעגירונג. זעל- טען, אז א פרא-רעגירונגס-צייטונג זאל וואגען צו מאכען א וועלכע ס'איז קרי- טישע בעמערקונג אויפ'ן אדרעס פון דער רעגירונגס-פאליטיק. ס'איז דערי- בער זעהר כאראקטעריסטיש דער נעכ- טיגער ארטיקעל אין „אילוסטראוואני קוריער", וואו ס'ווערט אויף א שארפען אופ'ן קריטיקירט דער עטאטיזם און מאנאפאל-סיסטעם, וואס געהט לעצ- טענס אין פוילען מיט גיכע שריט פאראויס.

די צייטונג הויבט אן:

„ווער וועט אין פוילען צאהלען שטייערן? דאס איז כלל נישט קיין מינדערווערטיג פראבלעם – און ליי- דער, איז ער זעהר אקטועל אין פוי- לען, נישט נאר דערפאר, ווייל עס הערשט א קריזיס און מ'הערט כסדר וועגען פערמאכען זיך פון פאבריקען און ווארשטאטען. דער קריזיס גופא איז א פעראיבערגעהענדע ערשיינונג, ס'וועט לען ווידער קומען גוטע צייטען, ווייל זיי מוזען קומען.

„דער קריזיס בעדראהט דויערנד די שטייער - קראפט פון דער מלוכה. אין א פיל העכערער מאס ווערט די שטייער-פעהיגקייט בעדראהט פון אונ- אויפהערליכען מארש פון עטאטיזם און מאנאפאלען.

„דער דאזיגער מארש איז אונאויפ- הערליך און ער נעמט ארום אלץ נייע געביטען. דאס דריקט זיך אויס אין דער פערשטארקטער אקציע פון שא- פען סינדיקאטען און קארטעלען, ביי דעם אנטייל און מיטהילף פון דער מלוכה, וועלכע ניט קאנטיגענטן, איינ- פיהר און ארויספיהר-צאלען, פרעמיעס אדער הנחות. די דאזיגע סינדיקאטען – דאס דארפען זיך גוט קלאר מאכען די ווירטשאפטליכע רעסארטען פון דער רעגירונג, בילדען א מקור פון גרויסע רוחים פאר יחידים, פון פענסיעס אין די צעהנדליגער טויזענדער זלאטים – אויפ'ן ארט פון הינדערטער און טוי- זענדער רואינירטע קליינע און מיטע- לע אונטערנעהמונגען.

„אבער טאקי די עגזיסטענצען פון די „קליינע" מענשען בילדען די שטיי- ער - קראפט פון לאנד – די גרויסע רוחים קען מען נישט אנכאפען און זיי געהען אפט קיין אויסלאנד. אויף דער בעשטייערונג פון די גרויסע דירעק- טארען-פענסיעס קען מען נישט בויען די שטייער - קראפט. ווייל די גרויסע פערדינסטען און פענסיעס, וואס גע- פינען זיך אויפ'ן חרוב ווערענדיגען באדען פון אויפשטארבענדיגע קליינע עגזיסטענצען – פרעסען זיך שפעטער אליין צינויף. די מאנאפאלען מאכען חרוב דעם באדען און דערנאך פאלען זיי אליין אויף די חורבות פון זייער סיסטעם.

„די מאנאפאל-באצילען מעהרען זיך לעצטענס גאר שטארק אין פוילען. עס ווערען געבוירען מאנאפאלען אויף רעכטס און אויף לינקס. די טעארעטי- קער פון דער דאזיגער בעוועגונג רע- דען וועגען דער ענטשטעהונג נישט פון יורידיש - רעכטליכע מאנאפאלען, נאר פאקטישע. חס-וחלילה – זאגען זיי – קיינער טראכט נישט צו שאפען יו- ריש-געזעצליכע מאנאפאלען, און אויב ס'ענטשטעהען פאקטישע מאנאפאלען, טא וואסערע עצה איז דערויף פער- האן?

דא ברענגט די צייטונג א רייה בייש- פילען פון די דאזיגע פראקטישע מאנ- אפאלען, וועלכע קענען נאר דערפאר ענטשטעהן און עקזיסטירען, ווייל זיי ווערען געשטיצט פון דער רעגירונג. אזוי איז דער פאל מיט דעם מאנאפאל אויף שרייב-העפטען, אויף אויטאמא- בילען, מעטאל, קאווע א. ד. גל.

„מ'שאפט א רייה פערבאטען און געזעצען, פון וועלכע די קארטעלען און מאנאפאלען ווערען בעפרייט דורכ'ן מיניסטעריום. דאס דאזיגע סיסטעם פון געבען ערלויבענישען ענטוויקעלט זיך אויסערגעוועהנליך.

נאך א רייה ערלויבענישען פאר'ן אויסלאנדס-האנדעל, איז איצט געקומען די סדרה אויף ערלויבענישען אין דער אינדוסטריע.

דאס האנדעלס-מיניסטעריום גרייט צו א פראיעקט, לויט וועלכען מ'וועט מוזען האבען אנ'ערלויבניש פון מי- ניסטער כדי צו קענען עפענען א פאב- ריק. מ'געהט צום צעכען און קאנצעס- יע-סיסטעם.

„דאס ווערט בעגרינדעט דערמיט, וואס ווען אין פוילען געהט גוט א פאבריק, עפענען זיך באלד נאך א פאר אזעלכע פאבריקען און אלס רעזולטאט דערפון געהען אלע פליטה. מ'דארף דעריבער „ארגאניזירען", רעגולירען די דאזיגע ענינים – אלס למשל ווי דאס קאנצעסיע-סיסטעם אין דער היי- ווען-אינדוסטריע".

דא דערצעהלט די צייטונג די גע- שיכטע פון הייווען. קארטעל, וואס האט דערפיהרט דערצו, אז א סך הייווען-פאבריקאנטען נעהמען צעהנד- ליגער טויזענדער זל. א חודש פאר גארנישט טון. אזא חברה-מאן אקערט נישט און זייהט נישט, און בעקומט צעהנדליגער טויזענדער זל. דערפאר, וואס פאבריק האט אויפ'ן בעפעהל פון קארטעל זיך געשלאסען. די דאזיגע סומען ווערען צוגענומען פון דער אר- בייט און שווייס פון די קליינע קאנ- סומענטען.

פאר אזא „ארגאניזאציע" פון דער אינדוסטריע מוז די בעפעלקערונג... דאנקען. דאס פראבלעם, ווי אזוי צו לאקירען די קאפיטאלען דארף מען איבערלאזען פאר די, וואס בעזיצען די דאזיגע קאפיטאלען.

די רעגירונג איז ווייט, און די פרי- וואט-קאפיטאליסטען נאהנט, און זיי וועלען זארגען פאר זייערע אינטערע- סען בעסער, ווי זייערע רעגירונגס- פראטעקטארען. דער קאפיטאל נויטיגט זיך אין קיין פראטעקציע, אבער מ'דארף איהם נישט געבען צופיל רעכט, וואס זאל איהם ערלויבען מיסברויכען מיט זיין מאכט לגבי די שוואכערע.

„דאס איינפיהרען דאס קאנצעסיע- סיסטעם אין דער אינדוסטריע וואלט אפגעהאלטען די אינדוסטריאליזאציע פון לאנד און וואלט געמאכט אפהענגיג זיין פונאנדערוואוקס און די זיך ביי- טענדע מיינונגען פון די רעפערענטען אין די מיניסטעריום'ס."

דער דאזיגער העכסט-אינטערעסאנ- טער און אקטועלער ארטיקעל ענדיגט זיך אזוי: דער מארש פון עטאטיזם און מאנאפאלען מאכט חרוב די קליינע און מיטעלע ווארשטאטען. די עטאטיסטישע אונטערנעהמונגען צאהלען נישט קיין שטייערן, און זיי ברענגען אויך די ווארשטאטען, וואס צאהלען שטייערן.

די לאגע פון בודזשעט צווינגט די מלוכה ארויסצוגעהן פון וועג פון עטא- טיזם אוועקצווארפען דאס סיסטעם פון מאנאפאלען, רעכט און אויסשליס- ליכע פערערעכטונגען. ס'איז ליקווידירט ווערען דאס סיסטעם פון ערלויבענישען, וואס פערקלענערט די שטייער-קראפט פון לאנד און אלס רעזולטאט דערפון ווערט געשטעלט אין סכנה דאס גלייכ- געוויכט פון בודזשעט".

א דאנק דעם וועלט-קריזיס

האבען איצט די רוסישע מאסען מעהר צו עסען און בעסערע קליידער.

ווי אזוי דער וועלט-קריזיס, פון וועל- כען די ארבייטער פון אלע לענדער ליידען איצט אזוי פיל, האט זיך, אויף אנ'אומדירעקטען אופן, ארויסגעוויזען אלס א ברכה פאר די ארבייטענדע מאסען אין סאוויעט-רוסלאנד, איז אויף אנ'אינטערעסאנטען אופן אנגעוויזען אין אנ'ארטיקעל אין דער „העראלד- טריביון".

ווען סאוויעט-רוסלאנד האט זיך גע- נומען דורכפיהרען איהר גיגאנטישען „פינף-יאהר-פלאן" פון אינדוסטריאלי- זאציע – פון ענדערן א צוריקגעשטא- נען אגריקולטורעל לאנד אין א מא- דערנעם אינדוסטריעלען לאנד – האט דער סאוויעטישער רעגירונג דערצו גע- פעהלט געלט, קרעדיט. קרעדיט האט די סאוויעט-רעגירונג געקריגען ווייט נישט אין א גענוגענדער מאס, זי זאל קענען אימפארטירען די אלע נויטיגע מאשינעריעס און איינריכטונגען פאר די ניי-געבויטע פאבריקען, און מזומן געלט האט זי געהאט נאך ווייניגער. דאס איינציגע, וואס איז איהר פער- בליבען צו טון אונטער די אומשטענ- דען, איז געווען, ארויסצושיקען פון לאנד, וואס מעהר סחורה, דאס מעהרס- טע, רויהע מאטעריאלען, אום צו שא- פען דעם נויטיגען בילאנס, אז אויס- לענדישע פאבריקאנטען זאלען איהר דערפאר קענען שיקען זייערע אויסגע- ארבייטע מעכאנישע איינריכטונגען פאר די פאבריקען.

א חוץ דעם, האט די ארבייט גופא, פון דורכפיהרען דעם פינף-יאהר-פלאן, אוועקגענומען די גרעסטע מאס פון דער ענערגיע אינ'ם לאנד גופא. דער רעזולטאט איז געווען: די מייסטע רויהע פראדוקטען, ווי תבואות און אנדערע עסענווארג, האט מען ארויס- געשיקט פון לאנד, און די גרעסטע מאס ענערגיע איז אוועקגעגעבען גע- ווארען אויף צו בויען פאבריקען, ליי- גען באהן-ליניעס, בויען עלעקטרישע סטראנציעס א. אז. וו.

דער רעזולטאט איז גוט בעקאנט. עס האט אינ'ם לאנד געפעהלט עסענ- ווארג, און נאך מעהר האט דארט גע- פעהלט אויסגעארבייטע פראדוקטען, אין וועלכע יעדער מענש נויטיגט זיך אין טאג-טעגליכען לעבען – ווי קליידער, שיך, זייף א. אז. וו.

איצט אבער, האט די רעגירונג מודיעה געווען, אז מעהר צייט און מעהר ענערגיע וועט אפגעגעבען ווע- רען אויף צו פאבריצירען די סחורות, וואס דער עולם דארף אין זיין טאג- טעגליכען לעבען, און אז אויך מעהר שפייז וועט איבערגעלאזען ווערען אין לאנד פאר'ן נוצען פון דער בעפעל- קערונג. דער פאקט איז, אז עסענווארג איז איצט שוין דא אין א פיעל גרע- סערער מאס אין סאוויעט-רוסלאנד, ווי ווען עס איז פריהער, און אז עס איז פיל צוגענגליכער צום עולם, ווי עס פריהער געווען.

די אמת'ע אורזאך פון אט דער ענ- דערונג, איז דער קריזיס, – דער עקא- נאמישער קריזיס. וואס האט מיט זיך געבראכט א זול אויף אלע רויהע מא- טעריאלען און פראדוקטען.

ווען אלץ איז געווען טייער, האט עס זיך געלוינט פאר סאוויעט-רוסלאנד ארויסצושיקען פון לאנד וואס מעהר עסענווארג און אנדערע סחורות, ווייל זי האט דערפאר געקריגען א גוטען פרייז. איצט אבער, ווען דער קריזיס האט זיך פערשפרייט נישט נאר אין אייראפא, נאר אויך אין אמעריקא, און די פרייזען אויף רויהע מאטעריאלען זענען געפאלען אזוי נידעריג, פעהלען איינפאך קונים פאר דער סחורה. און א חוץ דעם. לוינט זיך שוין מעהר נישט ארויסצופיהרען די סחורה. איידער ארויסצופיהרען די רויהע מאטעריאלען און קריגען פאר זיי א לעכערליך-ניד- ריגען פרייז, איז שוין בעסער זיי אי- בערצולאזען אין לאנד, אום די מאסען זאלען האבען נוצען פון זיי. און אזוי איז איצט ווירקליך.

דער פאקט איז, אז סאוויעט-רוסלאנד איז אומזיסט בעשולדיגט געווארען אין „דעמפינג". אפילו אין די צייטען, ווען איהר עקספארט איז געווען פיל גרע- סער, ווי איצט, האט די רעגירונג עס געטון, ווייל זי איז געווען געצוואונגען דערצו. צוליב דעם, וואס זי האט נישט געהאט קיין גענוגענד-גרויסען קרעדיט. אזוי אבער, ווי די אנדערע לענדער האבען זיך גענויטיגט אין איהרע פרא- דוקטען, האט מען „איינגעצויגען דעם פאס", געמאסטען יעדען ביס, וואס מען האט גענומען אין מויל אריין, אבי צו האבען געלט אויף צו קויפען די נויטיגע איינריכטונגען פאר'ן אינ- דוסטריאליזאציע-פראיעקט. איצט אבער, איז די עקאנאמיע מעהר נישט נויטיג: די אויסלענדישע וועלט האט איצט אליין נישט קיין געלט אויף צו בע- צאהלען פאר רוסישע סחורות, און די און די סחורות בלייבען דערפאר אין רוסלאנד.

עס איז קיין צווייפעל נישט, אז אזא געענדערטער צושטאנד מוז זיך אין א געוויסער מאס אפרופען נישט גינסטיג אויף דער פערענדיגונג פון דעם אינדוסטריאליזאציע-פלאן. ווי עס זאל אבער נישט זיין – דערווייל, ביז וואס-ווען, איז די ברייטע מאסען דער- פון ארויסגעקומען א טובה, זיי וועלען איצט האבען גענוג צו עסען, גענוג קליידער און אלע אנדערע נויטווענדי- גע פראדוקטען.

וועגען יודען אויף די פוילישע אוניווערזיטעטען

ארטיקעל פון „דזשואיש קראניקל"

אנדאן, (י. ט. א.) „דזשואיש ניקל" פערעפענטליכט א לייט- יקעל וועגען דער לאגע פון יודען פוילען. דער ארטיקעל הויבט זיך דערפון, דאס אויף דער לעצטער נג פון דעם „אנגלא דזשואיש אסיישן" האט איינער פון די מיט- דער געפרובט בעאיינפלוסען די אסיישן", אז זי זאל נישט מאכען ן ורויס וועזען פון אנטיסעמיטיזם פוילען. ער האט דערצעהלט, אז איז נישט לאנג געווען אין פוילען דא געהאט גערעדט מיט הויכגע- עלטע יודישע ציוויל-בעאמטע און איבערצייגט, אז די יודישע סטו- טען אין פוילען ווערען אנגענומען א קליינער צאהל צוליב'ן מאנגעל פינאנציעלע פאנדען פון די פוי- ע אוניווערזיטעטען. לסוף האט ער סגעדריקט די האפנונג, אז די גלא-דזשואיש אסאסייישן" וועט גע- ן א געהעריגען וואונש די לידער פוילישען יודענטום, אז בעקלאגען וועט זיי נישט ברענגען קיין שום ען.

י צייטונג ערקלערט, אז זי קען ט מסכים זיין מיט דער דאזיגער נונג. „ענגליש-יודישע ברילען זענען ט דער בעסטער אפטישער אינסטרו- נט צו בעטראכטען די יודישע ים אין מזרח-אייראפא." עס איז ט מעגליך, און זאגאר נישט גע- וואונשען, שרייבט „דזשואיש קראניקל" אז די מזרח-אייראפעאישע יודען זאלען זיך אסימילירען. „הויכגעשטעלטע יו- דישע ציוויל-בעאמטע" אין פוילען מו- זען בעטראכטען די לאגע דורך העלע- רע ברילען. מען קען נישט ערוואר- טען פון זיי קיין מיינונגען, וואס זא- לען נישט זיין ניחא זייערע שעפען. דאס פראבלעם איז זעהר קאמפליצירט און קען נישט אויסגעדריקט ווערען אין א פשוטער פארמול, מחמת דעם דארפען די יעניגע, וואס ווילען אין דעם ענין ארויסזאגען עפענטליך א מיינונג, בעטראכטען די זאך אלזייטיג.

די צייטונג דערמאנט, אז מיט עט- ליכע יאהר צוריק איז שוין אין פויל- ישען סיים פארגעשטעלט געווארען א געזעץ-פראיעקט וועגען „נומערוס קלאו- זוס" אויף די הויכשולן, וואס אין זיינע מאטיוען איז זעהר דייטליך געזאגט אז ער איז געווענדעט געגען יודען. פון דעם פראיעקט איז נארנישט גע- ווארען א דאנק דער אינטערווענץ פון אויסלאנד. אנאליזירענדיג ווייטער דעם מצב אויף די פוילישע הויכשולן, שטעלט פעסט די צייטונג, אז אויף די פאקול- טעטען וואס זייערע אבסאלווענטען האבען אויסזיכטען צו בעקומען בעשעפ- טיגונג, ווערען טאקע יודען אנגענומען לויט א נישט-אפיציעל איינגעפיהרטען „נומערוס קלאוזוס" וואס ווערט אויף אייניגע פאקולטעטען אנגעווענדעט מיט דער ווירקזאמקייט פון א „נומערוס נולוס".

מיר ספק'ן נישט, שרייבט די „קרא- ניקל", אז די פוילישע מאכט - ארגאנען זענען בעשטרעבט צו בעגרעניצען די צאהל הויכשול-צוהערער מחמת פינאנ- ציעלע און ווירטשאפטליכע טעמים. אין יעדען לאנד אין אייראפא איז עס א ברענענדע פראגע, וואס די אוניווער- סיטעטען ווערען פערשאטען דורך יונ- גע מענשען, וועלכע האבען נישט קיין אויסזיכט צו מאכען א לעבען פון ביל- דונג. לעצטענס איז דער ענין בעהאנ- דעלט געווארען אויך אין ענגלאנד. מיר קענען נישט אפזאגען דאס רעכט פון שטאט צו זוכען א תקופה צו אזא זאך-לאגע. מיר בעהויפטען אבער, אז צו מאכען בעגרענצונגען געגען יודען איז מאראליש נישט גערעכט און פאלי- טיש נישט-קלוג, עס איז די אונבעַ- דינגטע פליכט פון דער פוילישער רע- גירונג געגענצושטעלען זיך יענע השפעות, וואס צילען צו דער „פאלי- טישער, קולטורעלער און ווירטשאפט- ליכער איזאלאציע" פון יידען.

דער שליסעל צום ערפאלג

איז אנ'אנאנס אין „לאדזער טאגעבלאט".

לאָדז 27. יאַנואַר 1932
זון אויפגאַנג 7.37
זון אונטערגאַנג 4.00
מיטוואָך י"ט שבט תרצ"ב פ' בשלח

טאָג-כראָניק

צוגאַב-פּאָבאָר קאָמיסיע

דאָנערשטאָג 8.30 פריה אַמטירט אויף אַלעיאַ קאָשטשושקי 21 די צוגאַב-פּאָבאָר קאָמיסיע פאַר'ן יאָהרגאַנג 1910 און עלטערע, וועלכע האָבען ביז איצט נישט ערלעדיגט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 קאָמיסאַריאַטען און האָבען בעקומען אויפפאָדערונגען פון שטאָט-סטאַראָסטע.

מאַגיסטראַט בעאַמטין פּלוצלינג געשטאָרבען

(§) ביים אָנבייסען איז נעכטען פּלוצלינג געשטאָרבען פון האַרץ-אַטאַק די פּראָי' פעליציאַ גורסקאַ (28-ער שי-סער פּולק 22) אַ בעאַמטין פון דער פּראָוויזאָריש-צאָהלונג ביים מאַגיס-טראַט.

דריי חדשים תפיסה פאַר פערשפּרייטען פאַלש געלד

(א) דאָס שטאָט-געריכט האָט נעכטען די 46-יעהריגע חיה אונגערמאַן (ראָקי-טשינסקאַ 29) פאַר פערשפּרייטען פאַל-שע 50-ער גר. פערמשפּט אויף דריי חדשים תפיסה.

אָפּגעגאָסען דעם געוו. געליבטען מיט שוועבעל-זויער און איהם אויסגעבערנט אַנ'אויג

מיט איינגע יאָהר צוריק האָט זיך די 19-יעהריגע ערמאַ ניקעל בעקענט מיט דעם 22-יעהריגען סער. צווי-שען די 2 מענשען האָט זיך פערבונ-דען אַ הייסע ליבע און מ'האָט זאָגאַר געוואוינט צוזאַמען 3 יאָהר. צום סוף האָט ער זי אָבער אַוועקגעוואָרפען. זי האָט דערום בעשלאָסען אין איהם זיך נוקם צו זיין. זי האָט זיך פערזעהען מיט אַ רעוואָלווער און איהם אָפּגע-וואַרט אין הויז. די שכנים האָבען עס בעמערקט און זי פערהאַלטען. אַרויס-געהענדיג ביז פּראָצעס אויף דער פריי, האָט זי אָבער נישט רעזיגנירט פון נקמה-פּלאַן און אָפּגעגאָסען איהר געוועזענעם געליבטען מיט שוועבעל-זויער, פון וועלכען ער איז בלינד גע-וואָרען אויף אַנ'אויג.

עממאַ ניקעל איז נעכטען דורכ'ן שטאָט-געריכט פערמשפּט געוואָרען אויף 6 חדשים תפיסה פאַר וועלען איהם ערמאָרדען מיט אַ רעוואָלווער. פאַר'ן צווייטען מהאָט איז זי שוין בשעתו פערמשפּט געוואָרען אויף 2 יאָהר תפיסה.

אַרעסטירט אַ באַנדע וואוינונגס-גנבים

(§) דער פּאָליציי איז נעכטען גע-לונגען צו אַרעסטירען אַ באַנדע וואוי-נונגס-גנבים צו וועלכער ס'האָבען אָנ-געהערט דער 31 יעהריגער קאַראָל עבערהאַרדט, דער 52 יעהריגער יוזעף פּולק, און עבערהאַרטס טאָכטער, וועל-כע איז אוב. געגאַנגען אַנגעטון אין אַ מייער'ן פוטער, וואָס האָט געשטאַמט פון אַ גנבה אין אַ פוטער געשעפט אַלע זענען איינגעזעצט געוואָרען אין תפיסה.

פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט

געריכט ערלויבט „ווידזעווער מאַנופאַקטור"

אונטערצוהאַנדלען מיט די קרעדיטאָרען וועגען אויסגלייך אויף 50 פּראָצ.

פירמע ה. פּעפּער בעט אַ נאַדזאָר

(§) נעכטען איז אין דער האַנדעלס-אָפּטיילונג פון לאָדזער קרייז-געריכט בעטראַכט געוואָרען די ביטע פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" צו ערלויבען איהר אונטערהאַנדלען מיט די קרעדי-טאָרען וועגען אַ אויסגלייך. לויט וועלכען די פירמע איז זיך מתחייב צו צוצאָהלען 50 פּראָצ. פון די חובות, צאָהלבאַר אין 4 גלייכע ראַטעס אין משך פון צוויי יאָהר צייט, אָנהויבענדיג פון 1-טען יאַ-נואַר 1933.

אין דער ביטע ערקלערט פונדעסט-וועגען די פירמע זיך פאַר גרייט אָפּצו-צאָהלען די פולע 100 פּראָצ. פון די חובות (צעהן פּראָצ.) צו יענע קרעדיטאָ-רען, וועלכע וועלען מסכים זיין אויף פינאַנדערלעגען ווי דאָס אָפּצאָהלען די חוב'ת אין משך פון 10 יאָהר צייט.

דער בילאַנס פון דער פירמע איז דעם 31 דעצעמבער 1931 אָפּגעשלאָ-סען געוואָרען אויף אַ סומע פון 130 מיליאָן מיט ערוב 500 טויזענד זל. צו-ליב דעם, וואָס אין די לעצטע חדשים האָט זיך די לאַגע פון דער אונטערנע-מונג שטאַרק פערערגערט צוליב'ן פער-שאַרפטען קריזיס און דער ירידה פון די פּרייזען, צוליב וואָס די פירמע האָט געליטען גרויסע היזקות, זענען די גע-ריכטס-אויפזעהער אַדוו. יאַשונסקי און דער סוחר ציגלער געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז דער איינציגער אויס-וועג צו סאַנירען די ריזיגע אונטערנע-מונג דורך שליסען אַ אויסגלייך-אָפּמאַך מיט די קרעדיטאָרען אויף 50 פּראָצ. און נישט ווי די פירמע האָט פריהער געהאַט ברצה צו טון דורך אַ נאַדזאָר, ווייל אין דעם פאַל וואָלט די פירמע לויט'ן געזעץ געמוזט אָפּצאָהלען די פו-לע 100 פּראָצ. פון די חובות, וואָס זי איז לויט'ן איצטיגען מצב פון דער אונ-טערנעמונג נישט ביכולת צו טון.

אויף דער נעכטיגער בעריכטס-פער-האַנדלונג זענען אַרויסגעטרעטען העכער 10 אַדוואָקאַטען אין נאָמען פון דער פירמע אַדוו. פּיכנאַ, אין נאָמען פון די קרעדיטאָרען — אַדוו. פּינקוס און קו-ראַטאָווסקי פון וואַרשאַ און פון לאָדז ציגאַנסקי, מאַנטלאַק, ווייצמאַן און פּאָז-נאַנסקי.

דערסטגלייכען זענען אַנוועזענד געווען די געריכטס-אויפזעהער, וואָס האָבען גע-נומען דאָס וואָרט וועגען זייער בעריכט. דאָס געריכט האָט ערפילט די ביטע פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" און ערלויבט דער פירמע אונטערצונעמען אונטערהאַנדלונגען וועגען אַ אָפּמאַך אויף די בעדינגונגען, וואָס זי שטעלט אַרויס.

צוליב דער דעציזיע פון געריכט וועגען אָנהויבען אונטערהאַנדלונגען וועגען אַ אויסגלייך, געניסט איצט די „ווידזע-ווער מאַנופאַקטור" פון אַ אויטאָמאַטישען ווייטער'ן אָפּלייגען די צאָהלונגען, מיט אַלע קאָנסעקווענצען, וואָס קומען אַרויס פון דער לאַגע, אַזש ביז דער אָפּמאַך וועט בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן געריכט, וואָס עס קען ערשט דאַן געשעהן, ווען אַלע ח'ב'ת פון דער פירמע וועלען ווע-רען פעסטגעשטעלט.

איצט וועלען די געריכטס-אויפזעהער צוזאַמען מיט'ן ריכטער-קאָמיסאַר בע-שטימען ענדליכע טערמינען אויף פעסט-צושטעלען די ח'ב'ת בעת וועלכע די קרעדיטאָרען וועלען דאַרפען אָנמעלדען זייערע תביעות בעווייזענדיג זיי מיט געהעריגע דאָקומענטען.

די דאָזיגע טערמינען וועלען פאַרקו-מען שפּעטעסטענס 2 חדשים נאָך דער דעציזיע פון געריכט וועגען אַ אויסגלייך און זיי וועלען אין דער צייט מיטגע-טיילט ווערען. צוליב דעם, וואָס די פירמע האָט פיל אויסלענדישע קרעדי-טאָרען, קען דער דאָזיגער טערמין פער-לענגערט ווערען נאָך אויף 1 חודש.

די קרעדיטאָרען, וואָס זייערע תביעות ווערען אָפּגעוואָרפען קען פאָדערען פון ריכטער-קאָמיסאַר און שפּעטער פון גע-ריכט זיי אַריינצושטעלען אין דער ליס-טע פון די קרעדיטאָרען.

נאָכ'ן בעשטימען די טערמינען אויף פעסטצושטעלען די חובות וועלען פאַר-קומען די פערזאַמלונגען פון די קרעדי-טאָרען, אויף וועלכע די לעצטע וועלען בעשליסען צי זיי נעמען אָן די בעדינ-גונגען, וואָס די פירמע האָט אַרויסגע-שטעלט אָדער ניין.

* * *

נעכטען איז אויך ערקלערט געוואָ-רען אַ אופּאַדלאָשטש דער פירמע קרעל בעזיצער פון הויט און דעניעל-פערקויף פון אייזען אויף 11. ליסטאָפּאַד-גאַס 11.

די פירמע האָט לכתחילה געהאַט אָנ-געגעבען אַ ביטע וועגען אַ נאַדזאָר, אָבער היות, ווי דער האַנדעלס-עקספּערט ריכ-טער האַלפּערן האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער בילאַנס פון דער פירמע האָט זיך בעדייטענד פערקלענערט, האָט ער זיך אַרויסגעזאָגט געגען ערטיילען דער פיר-מע אַ נאַדזאָר.

צוליב דעם, איז דער פּיעטריקאָווער קרעדיטאָר פון דער דערמאָנטער פירמע ישראל הערש הענדעל אַרויסגעטרעטען צום געריכט מיט אַ ביטע צו ערקלערען דער פירמע אַ אופּאַדלאָשטש.

דער בעפולמעכטיגטער פון דער פיר-מע האָט גלייכצייטיג געפאָדערט צו אַרעסטירען קרעל'ן, ווייל ער האָט פּיק-טיוו בעלאַסטעט זיין היפּאָטעק צום שא-דען פון די קרעדיטאָרען. דאָס געריכט האָט ערטיילט די אופּאַדלאָשטש און קרעל'ן געשטעלט בלויז אונטער פּאָלי-צייאישער אויפזיכט.

* * *

די פירמע הענריק פּעפּער, בעזיצער פון קאָנפעקציע און גאַלאַנטעריע-גע-שעפט אויף פּיעטריקאָווער 113, האָט אָפּגעגעבען אַ ביטע וועגען אַ נאַדזאָר. דער בילאַנס ווייזט אויף אַ עודף פון די אַקטיוען איבער די פּאַסיוען אויף אַ סומע פון 186,089 זל.

ווילדע הונד צובייסען 2 יודישע קינדער

די הונד דערשאָסען

(§) אויף קעלמאַ 21 איז צוביסען געוואָרען פון אַ הונד דער 13-יעהרי-גער משה רובינשטיין. אַ ענליכער פאַל איז אויך געשעהן אויף קאָפּער-ניקאַ 55, וואו עס איז צוביסען געוואָ-רען פון אַ הינד משה טאַלער. ביידע הינד זענען דורך דער פּאָליציי דער-שאָסען געוואָרען.

שטרייק אין דער קאַטאַ... אינדוסטריע

זאָל ליקווידירט ווערען

(§) אין פיל פאַבריקען הערשט אַ אונדעצידירטקייט בנוגע דעם שטרייק. פיל אַרבייטער זענען פאַר צוריקקעה-רען זיך צו דער אַרבייט. היות די מעהרהייט איז פאַר'ן שטרייק נישט אָנצונעמען, אַז ער זאָל מאָרגען ליקווידירט ווערען.

דערשאָסען אַ פּאַראַבּצ...

בעת ער האָט געוואָלט גנב'ענען בוראַקעס

(§) זונטאָג אָוונט האָט דער 37-יע-ריגער סטאַניסלאַוו יאַוואָרסקי, אינהאַבער פון גוט קיעטשנאָ (לענטשיצער פּאָוויאַט) געהערט, ווי אויפ'ן הויף רודערט זיך עפּעס. דערזעהענדיג, ווי עס געהט עמיץ אַרויס מיט אַ גרויסען קויש, האָט ער איהם אויפגעפאָדערט, אַז ער זאָל בליי-בען שטעהן. יענער האָט אָבער אַוועק-געוואָרפען דעם קויבער און גענומען מאַכען לד. יאַוואָרסקי האָט אויסגעשאָ-סען 6 מאָל פון ביקס, דערשיס... דעם אַנטלויפענדיגען אויפ'ן אָרט... ווי ס'האָט זיך שפּעטער אַרויס... זען, איז דער דערשאָסענער 21-יע... פּאַראָבּעק סטאַניסלאַוו יאַוואָרסקי, ... כער האָט געוואָלט גנב'ענען אַ ... מיט בוראַקעס. אין אַ שוואַרצען צוו... איז ער אָפּגעפירט געוואָרען אין ... טאַל. פּאָליציי פיהרט אַ אויספאָר...

די הילפּס-אַקציע

פאַר פּרנסה'לאָזע יודען

(—) די שאַצונגס-קאָמיסיע ביי דער קהלה, וואָס איז אויסגעטיילט געוואָרען פון הילפּס-קאָמיטעט פון די פּרנסה'לאָזע יודען, האָט ביז איצט אָפּגעהאַלטען 4 זיצונגען אויף וועלכע עס איז דורכגע-פיהרט געוואָרען די בעשטייערונג פון די שטאָט-צאָהלער, וואָס צאָהלען ביז 250 זל. יעהרליך.

די אויסמעסטונג פון צוגאַב-שטאַט ביז איצט מאַכט שוין אויס 80 טויזענ... דאָס הייסט 4 פּינקטען פון דער ... לימינירטער סומע.

שבת צו נאַכט זאָל פאָרקומען ... לעצטע זיצונג פון דער קאָמיסיע, ... וועלכער די אויסמעסטונג זאָל ענדי... טיג פערענדיגט ווערען און עס ... אונטערגענומען ווערען די איינגענע... מיטלען צו רעאַליזירען די אַקציע.

לאָדזער יודישער קאַמעראַל-טעאַטער
אַלעע 1-טער מאַי 2 № — דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאַן.
גאַסטשפּילען פון לאָדזשער קאַמעראַל- און קליינקונסט-טעאַטער
„אַררט"
קינסטלעריש. אָנפ.: מ. בראָדערזאָהן.
4-טע וואָך — 46-טע מאָל
היינט מיטוואָך, נאָר 1 פאָרשטעלונג אָנהויב 9.45 אָוונט
דאָס גרויסע 24-טע רעקאָרד-פּראָגראַם
מ'לאַכט פון דער וועלט
אין 2 טיילען 14 בילדער
טעקסטען: מ. בראָדערזאָן, י. אָבערזשאַנעק, ש. א. מישעל.
מוזיק: דוד בייגעלמאַן, מאַק-דאַוויט און פאָלקס-מאָטיווען.
דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: דינה מאַטיס,
רעזשי ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. בינע-אינספּ. מ. קאָן.
ס'בעטייליגען זיך (לויט א.ב.): ש. גאָלדשטיין, מרים דאַלסקאַ, ש. דזשיגאַן שיינע מרים, צילי סטאַל, מ. פּעטערמאַן, מ. פּולאַווער, מ. קאָן, י. שומאַכער, י. שיפּער און אַ קינסטלערישער טאַנץ-קוואַרטעט.
אין פּראַבען: דאָס 25-טע יוביליי-פּראָגראַם פון „אַררט"
די קאַסע איז אָפען פון 6 אָוונט.

דריי מאָל אַראָפּגענומען פון תליה

איז די תפיסות פון טשעקאַ און אין רעוו-טריבונאַל

משה גליקין ז"ל אין טריבונאַל

פון יוסף טשערניכאָוו

9 נאָוועמבער 1920

די טראַממאַיען, וועלכע מען האָט אין ערשטען טאָג פון פּראָצעס ספּע-ציעל אַרויסגעשיקט אין די אַרבייטער-קוואַרטאַלען, כדי די אַרבייטער צו ברענגען צום פּראָצעס, האָבען זיך פון די פּערשטעט אומגעקעהרט לעדי-דיגע.

די כאַרקאָווער אַרבייטער האָבען רעם מינדעסטען חשק נישט געהאַט אין דעם שאַנדליכען פּראָצעס זיך צו לאָזען אין שטאָט אַריין.

די פּאָליטישע טעמפּעראַטור איז ביי רעם אוקראַאינישען פּראָלעטאַריאַט דעמאָלט בכלל געווען ביז נאָר אַ ני-דעריגע. גליקין'ס „דעמאָנסטראַטיווער פּראָצעס" האָט געזאָלט זיין אָפען גע-ביט פון געריכט דער ערשטער פּרוב אויף אַזאַ אופן אויפצוּוועקען די קלאַ-סען-אינסטינקטען פון די כאַרקאָווער אַרבייטער.

די געביידע פון דער כאַרקאָווער „גאָזעלשאַפטליכער - ביבליאָטעק" אין וועלכער דעם צווייטען ווינטער אינגאַנצען נישט געוועזען געהייצט.

דער גרויסער אויבערשטער לייען-זאַל, וואָס דער כאַרקאָווער עולם האָט איהם אַזוי ליב געהאַט צו בעזוכען אויף קאָנצערטען און פאָרלעזונגען און וואו אַצינד האָט געדאַרפט פאָר-קומען דער פּראָצעס, איז געווען הבל בעלויכטען, נאָר ווי אין אַמאָליגע גוטע צייטען.

מחמת דעם אפשר, וואָס מיר זענען שוין לאַנג געווען אָפּגעוואוינט פון עלעקטרישער בעלייכטונג און האָבען אין אונזערע הייזער דעם צווייטען ווינטער שוין פערבראַכט ביי רויכער-דיגע לעמפּלעך — „קאָרניקעס" (זהן גלעזלעך). האָט דאָס שטאַרקע ליכט נאָך אַזוי ווי מצהר פערשאַרפט דאָס געפיהל פון קעלט.

אין זאַל האָט געהערשט אַן אמת'ער פּראָסט.

דער זאַל איז נישט געווען פול. לכתחילה האָט מען דעם ערשטען טייל פּלעצער רעזערווירט פאַר די אַרבייטער, נאָר ווי זיי זענען נישט געקומען, האָט דער טו-בונאַל האָט גיך צעשיקט אַרייגאַ... ל זען הונדערטער מענשען, וואָס האָבען זיך געשטופּט אין זאַל אַריין.

דער ספּעקטאַקעל איז געווען צו-געגרייט פאַר אַנ'אַנדער פּובליקום, און די אַקטיאָרען האָבען נישט געוואָלט שפּילען פאַר דער בורזשואַזיע.

דאָך האָט זיך אָנגעקליבען אַנ'-עולם.

די ערשטע רייען, דער אויבען אָן, איז געווען געזיכטס פערנומען פון די קאָמיניסטישע פּני. לעדערנע טוזשור-קעס האָבען זיך דורכגעמישט מיט „בורזשאַזע" פּוטעס. לעבעדיגע ריה-רעוודיגע, האָבען די קאָמוניסטען גע-מאַכט דעם איינדרוק פון אַ גוט-איינ-געלעבטער געזעלשאַפט, וואָס איז גע-קומען געמיטליך פערברענגען אַנ'איב-טערעסאַנטען אָוונט.

צווישען זיי האָט זיך געפונען די גאַנצע טשעקאַ, בראש מיט בּאַליצקין אַליין, דעם פאָרזיצער פון דער אַל-אוקראַאינישער טש.קא.

עס איז געווען זייער יום-טוב. צו-ליב דער טשעקאַס „קריוודע" וועגען, זי מעג צו זיין, איז האָך אייגענטליך בעשאַפען געוואָרען דער גאַנצער פּראָ-צעס.

הינטער זיי האָט זיך געפונען דער האַלב - פערפאַהרענער און כראָניש-איבערגעשראָקענער ערב-רב פון „גע-וועזענע מענשן" — אינטעליגענטען, סאָוויעטישע אָנגעשטעלטע און רעשט-לעך פון דער שלים.ל'דיגער בורזשוא-אַזיע.

עס איז אין כאַרקאָוו געווען דער ערשטער ציפּאַל, ווען די טשעקאַ איז אַרויסג קריכען פון איהר אונטער-דישער מלוכה. און דער עולם האָט צו די מענשען, וואָס זייערע פאַמיליעס האָט ער געקענט זיך צוגעקוקט מיט שרעק און נייגעריגקייט.

אויף דער עסטראַדע, וואָס האָט זיך געצויגען פאַזע דער גאַנצער ברייט פון זאַל, איז געזעסען גליקין אין זיין גראָען זומער'דיגען מאַנטעל אין פאַסקעט, דעם האַלז אַרומגעבונדען מיט אַ שאַל.

לויט דער גאַנצער לענג פון דער עסטראַדע זיינע ערום, גאָר נאָהענט איינער צום אַנדערען געשטאַנען מיט די ביקסען אין די הענד פון רויטער אַרמעער.

אַראַסיווו האָט כוונה און מיט אַלע פּרטים צוגעגרייט דעם „גרויסען טאָג".

ווען דער זאַל וואָלט געווען איבער-פולט מיט אַרבייטער, ווען דאָס גע-פיהל פון צאָרן פון די מעסען, וואָס האָט געגאָלט אַרויסגערופען ווערען, זאָל זיך לאָזען פיהלען אין זאַל, — וואָלט די גאַנצע אינסצעניר̈ונג געווים געמאַכט אַנ'איינדרוק.

אין האַלב-ליידיגען און שטימען-זאַל איז דאָס אַלץ אויסגעקומען אַזוי ווי אומגעלומפּערט. אַנשטאָט אַ בילד האָט זיך בעקומען אַ גרימאַסע.

צוזאַמען מיט דעם „חבר ט." זענען מיר געשטאַנען אין זייטיגען צימער און געוואַרט, ווען עס וועלען אַרויס-געהן די ריכטער.

פון זייער צימער איז אָבער קודם אַרויס דער ינקלאָגער וואָלין און קו-קענדיג אויף ט. פון אויבען אַראָפּ, האָט ער איהם איבערגעגעבען דעם בעפעהל פון „פּאַרקאָם" (פּאַרטיי-קאָמי-טעט), וואָס לויט איהם איז ט. פער-באָטען געוואָרען אַרויסצוטרעטען אין ווי אַ פערטיידיגער.

דער נערוועזער ט. האָט אָנגע-הויבען זיך צו קאָכען, צו פּראָטעס-טירען.

זהן שום ספק איז דאָס געווען נאָ-איוו פון זיין זייט, דער „פּאַרקאָם" איז געווען דער אמת'ער טרעגער פון דער באָלשעוויסטישער דיקטאַטור און איז בערט פאַר קאָמוניסטען, געווען שרעק-ליכער פאַר דער טשעקאַ. פון איין וואונק זייער איז אַלץ געווען אָפּהענ-גיג.

אַזוי ווי פון אונטער דער ערד איז לעבען אונז אויסגעוואַקסען די כמורע פיגור פון חבר מאַקאַר (דר. באַטקין), אַ יוד, מיטגליד פון קליינעם סאָווגאַר-קאָם, אַנ'אַלטער באָלשעוויק און מורא-דיגער קנאי). ער האָט נאָר אַ ... געמון מיט זיינע קאַלטע גראָע ... גען אין דער קליינער ט. איז צוו... מען מיט זיין גרויסען פּאָרטפעל ... כדי דיבור נפלם געוואָרען פון זאַל.

בשעת איך האָב פערלאָזען רוסלאַ... איז צו מיר דערגאַנגען, אַז בעת ד... „טשיסטקע" (פּאַרטיי - רייניגונג ...) נישט-געוואונשענע עלעמענטען) הא... מען ט. אויסגעשלאָסען פון די קאָ... ניסטישע רייהען, ווייל ווייס, צו מען... פאַר אַלץ האָט צו דעם נישט גוו... געווען זיין „חטא" אין דעם ענ... גליקין.

עס האָט אויף מיר באַלד געוואָ... נאָך אַ גרעסערע אַנטוישונג.

ווען די מיטגלידער פון וועכטריבו... נאַל האָבען פערנומען ביים רייט... טיש זייערע ערטער, האָב איך צווישע... זיי נישט געפונען אילאַינסקין.

ער איז געזעסען אין זאַל, צווי... הינטער די פּאָטעלען פון די ריכטער... ווי עס האָט מיר אויסגעוויזען, ... שטאַרק אויפגערעגטער און האָט אויס... געמיטען מיין בליק.

דאָס איז פאַר מיר געווען אַנ... ער קלאַפּ. די איינציגע שוואַכע האָ... נונג, אַז אַ שטים פון געוויסען וועט... זיך אפשר דאָך לאָזען הערען אין דע... בעראַטונגס-צימער פון די ריכטער... בשעת עס וועט בעשלאָסען ווערען ... גליקינס גורל, איז איצט פערשוואו... דען.

(דאָס ווייטערע קומט)

נאַכט-דיזשורנע אין די אַפּטייקען

הײַנט דיזשורירן [illegible] 9, ס. יאַנקעל [illegible]; ג. סטעקלאַ אַלעקסאַנדער 37, ב. גלוּ-כאָווסקי: אַרימאָווטש 6, ס. האַמבורג גלינבאָ 50, ל. פּאָװלאָװסקי: פּיעטריקאָ-װער 307, א. פּיאָטראָװסקי: פּאָמאָרסקאַ 91.

פאַר אַ פאַראייניגונג פון 3 פריזיער-פאַראײנען

(§) נעכטען איז אין לאָקאַל פון „קאַרטעל" פאָרגעקומען אַ צווישען פאַראײנס-קאָנפערענץ וועגן פאַראייניגען אַלע 3 פריזיער-פאַראײנען: די כ קריסטליכע און דעם יודישען פאַראײן. עס איז באַשלאָסען געוואָרען די פאַראייניגונג דורכצופיהרען און צו דעם צוועק צו רופען קומענדיגע וואָך אַ מיטינג פון אַלע פריזיער-אַרבייטער.

אָנפאַל אויף אַ האַנדעלס-אַגענט

(§) אויף נאָוואָ-טאַרגאָווע 26 איז באַפאַלען געוואָרען דער האַנדעלס-אַגענט לייזער גאָראָכאָוו, 35 יאָהר אַלט. און מיט אַ טעמפּער זאַך האָט מען איהם צובראָכען די זשעבערס און געמאַכט איהם וואונדען אויפ'ן פּנים. אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָבגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

טעאַטער און קונסט

הײַנט אַ גרויסע פאָרשטעלונג אין פאָלקס-טעאַטער

הײַנט ווערט אין פאָלקס-טעאַטער (זגערזשער 17) געשפּילט דאָס שפּאַנענדע לעבענס בילד מיט געזאַנג וואָס איז 65 מאָל געגעבען געוואָרען מיט אַ ריזען ערפאָלג. צום שלוס קומט פאָר אַ פרעהליכער דיווערטיסמענט מיט'ן אָנטייל פון גאַנצען אַנסאַמבל פון פילהאַרמאָניע און קאַמעראַל-טעאַטער.

פון „אַרט"

הײַנט ווערט אין „אַרט" געגעבען צום 46-טען מאָל דאָס פּראָגראַם „מ'לאַכט פון דער וועלט" וואָס ווערט כסדר געשפּילט בײַ אַ איבערפולטען זאַל.

הײַנטיגער קאָנצערט פון גרשון סיראָטאַ

ווי עס איז געווען פּראָגנאָזירט, האָט דער קאָנצערט פון גרשון סיראָטאַ וועלכער קומט הײַנט פאָר אין פילהאַרמאָניע, אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס צווישען די יודישע ליבהאָבער פון יודישער נגינה, ווייל עס איז קיין וואונדער נישט, ווייל הערען זינגען און דאַווענען סיראָטאַ'ן האָט גאָר קיין דוגמא נישט אויף דער וועלט.

צוזאַמען מיט סיראָטאַ'ן וועט אויך אויפטרעטען זיין כאָר, די באַקאַנטע לירישע זינגערין פרל. העלענאַ סיראָטאַ ווי וועלען אויספיהרען די שענסטע חזנישע נגינות, יודישע פאָלקס-לידער, ווי אויך אַריען און אָפּער.

שטרייק פון די באַלוטער חותמים

די שוחטים ווילען נישט אויסצאָהלען די פּענסיעס

(—) מיט 2 חדשים צוריק האָבען די חותמים פון באַלוטער שעכט-הויז פאַרשטרייקט, ווייל די שוחטים האָבען זיי נישט אויסגעצאָהלט די פּענסיעס. דער שטרייק האָט אָנגעהאַלטען בערך 10 טעג. ערשט אויף דער אינטערווענץ פון ראַבינאַט און ועד הכשרות, האָבען די שוחטים זיך מתחיב געווען צו געבען אויף די חובות וועקסלען.

די שוחטים האָבען אָבער דעם צוזאָג נישט געהאַלטען, מחמת דעם איז פאָריגע וואָך פאָרגעקומען אַ זיצונג אין ראַבינאַט און עס איז אָנגענומען געוואָרען, אַז אויב ביז מאָנטאָג וועלען די שוחטים נישט געבען די וועקסלען האָבען די חותמים דאָס רעכט ווייטער צו פאַרשטרייקען. היות די שוחטים האָבען די וועקסלען ווייטער נישט געגעבען האָט ווידער אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די חותמים.

—§—

זיי האָבען איהם געוואָלט „אַרויסקלאַפּען" דאָס עקשנות און האָבען איהם גערירט דעם מוח

שלעגער פאַרמשפּט צו 2 יאָהר תפיסה

(§) דעם 5-טען נאָוועמבער פ. י. איז פאַר'ן טויער אויף נאַפּיורקאָווסקי 132 גוט צו'מקל'ט געוואָרען דער שיכור יוזעף גערליטש, וועלכער איז שפּעטער אָפּגעלעגען איניגע חדשים אין שפּיטאָל און צום סוף אַרויס פון דאָרט געריהרט אויפ'ן מח. מיט אַ פּאָר טעג שפּעטער האָט די פּאָליציי פאַרהאַלטען די אָנפאַלער — דעם 25 יעהריגען וואַצלאַוו וויעטשאָרעק, 23 יעהריגען לעאָן סטאַלאַרש, 34 יעריגען מיעטשיסלאַוו שקלאַנקאַ און דעם 21 יעריגען יוזעף שפּוקאַ.

נעכטען איז די גאַנצע געזעלשאַפט געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק אין קרייז-געריכט. די חברה האָט זיך פאַרטיידיגט, אַז יענעם טאָג איז גערליטש שיכור'הייט אַרומגעלאָפען איבער דער גאַס מיט אַ באַגנעט אין האַנד, זיי זענען צו איהם צו און פאַרלאַנגט, ער זאָל דעם באַגנעט אוועקוואַרפען. ער האָט אָבער נישט געוואָלט דאָס אויספיהרען, האָבען זיי איהם דאָס עקשנות אַרויסגעקלאַפּט ... מיט טויט-שלעגערס אין מעסערס.

דאָס געריכט האָט שפּוקא'ן פאַר'משפּט אויף 2 יאָהר שווערע טורמע, די איבריגע — באַפרייט.

שוידערליכער זעלבסטמאָרד פון אַ יודישער פרוי

(§) נעכטען אַרום האַלב 7 אין אָוונט איז די ציגעל-גאַס אויפגעטרייסעלט געוואָרען פון אַ שוידערליכען זעלבסטמאָרד. די 30-יעהריגע פרוי פון אַ סוחר, גוטשאַ א. האָט זיך אַראָפּגעוואָרפען פון 4-טען שטאָק און איידער די שכנים האָבען באַוויזען קומען צו הילף האָט זיך דערהערט אַ מורא'דיגער געשריי צוזאַמען מיט אַ פאַל פון אַ קערפּער און דער הויף איז פאַרגאָסען געוואָרען מיט בלוט.

דער אַרויסגערופענער פּאַגאָטאָוויע דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז בײַ דער אומגליקליכער איז געפּלאַצט דער חוט השדרה.

אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד איז די זעלבסטמערדערין אָבגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

בײַ דער זעלבסטמערדערין אין טאַש האָט מען געפינען אַ בריוו, אַדרעסירט צו די עלטערן, אין וועלכען עס זענען אָנגעגעבען די סבות פון פאַרצווייפעלטען שריט.

—§—

אויטאָ איבערגעפאָהרען אַ 25-יעהריגען יודישען יונגערמאַן

(§) נעכטען אָוונט איז פאַר'ן הויז אויף פּיעטריקאָווער 21 איבערגעפאָהרען געוואָרען פון אַן אויטאָ דער 25-יעהריגער חיים יוסף הײַפלער פון פראַנפּאָל (לובלינער קרייז) אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל שוו. יוזעף. דער שאָפער סטאַניסלאַוו שאַבלעצקי איז אַרעסטירט געוואָרען.

הײַפלער איז פאָריגע וואָך געקומען קיין לאָדז זוכען דאָ אַרבייט. אין דער היים האָט ער איבערגעלאָזט אַ פרוי מיט 2 קינדער.

—

יודישער יונגערמאַן שווער פאַרוואונדעט ביים אַריבערגעהן די גרעניץ

(א) אין דער נאָהענט פון גאָלאָניעץ (ווילענער פּאָוויאַט) איז אויף דער גרעניץ פאַרוואונדעט געוואָרען דער 22-יעהריגער יחזקאל וויעניקאַר, בעת ער האָט געוואָלט אַריבער די גרעניץ. אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָבגעפיהרט געוואָרען אין טשענסטאָכאָווער שפּיטאָל.

פירמע „אַלאַרט" געקינדיגט 3400 אַרבייטער

וויל רעדוצירען די לוינען אויף 15 פּראָצענט

(א) די פירמע „אַלאַרט" האָט געקינדיגט אַלע אַרבייטער אין אַ צאָהל פון 3,400 אויף 14 טעג. די פירמע קלויבט זיך צו רעדוצירען די לוינען אויף 15 פּראָצענט.

CHROŃCIE WASZE OCZY
STOSUJCIE ŻARÓWKI
PHILIPS ARGENTA

פון לעגיאָן א. נ. פּולק. בערעק יאָסעלעוויטש

הײַנט 8 אָוונט קומט פאָר אַן אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון די מיטגלידער עס ווערט אויסגעוועהלט אַ פאַרוואַלטונג און אַ רעוויזיאָנס-קאָמיסיע.

גנבה אין „אַראַראַט"

(§) מאָנטאָג בײַנאַכט האָבען זיך אײַנגעבראָכען אַרײַנגעקריגען אין לאָקאַל פון טעאַטער „אַראַראַט" און אַרויסגעגנבעט מוזיקאַלישע אינסטרומענטען, רעקוויזיט און קאָסטיומען.

זילבערנער אויסצייכנונגס-קרייץ

(§) אין לאָקאַל פון פּראַוויאַטאָווער סטאַראָסטווע איז נעכטען דעקאָרירט געוואָרען מיט אַ זילבערנעם אויסצייכנונגס-קרייץ די פרוי פון דירעקטאָר פון דער שטאָטישער ביבליאָטעק, אירענאַ איגוס-טיניאַקאָווע.

אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג

פון דער יודישער געזעלש[אַפט] ...

אין אייגענעם שעהן איינגעאָרדנטען לאָקאַל (אויף וואָלטשאַנסקאַ 35) איז שבת אָוונט פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון דער י. ג. פ. ש. אין פּרעזידיום זענען געוועהלט געוואָרען אַלס פאָרזיצער איז געוואָרען געוועהלט דר. עליאַש גוטמאַן, אַלס בייזיצער: פרוי רות זעליוויאַנסקאַ און דר. פריידליך; סעקרעטאַר: זעליג יאַקובאָוויטש און יוסף רייכערט. בײַ אַ פולגעפּאַקטען זאַל עפענט די פאַרזאַמלונג דר. גוטמאַן און גיט דאָס וואָרט דעם דר. פרידמאַן, פּרעזעס פון דער געזעלשאַפט, דר. פרידמאַן, פּרעזעס פון דער געזעלשאַפט, וועלכער רעדט אַרום די פאַרצווייגטע טעטיגקייט פון דער פאַרוואַלטונג אָנצייכנענדיג די ריכט-ליניען פון דער ציקונפטיגער אַרבייט פון דער געזעלשאַפט וואָס צעהלט ביז 500 מיטגלידער.

נאָכן אָבגעבען דעם קאַסע-בעריכט דורכ'ן ה. גבריאל וועלנער הייבט זיך אָן אַ דיסקוסיע איבער'ן בעריכט פון

פאַרזאַמלונג

... פט פאַר לאַנד-קענטשאַפט

דער פאַרוואַלטונג, אין וועלכער ... נעמען אָנטייל די הערן: אַלטמאַן, זעליג יאַקובאָוויטש, רייננארד און אַנדערע.

אין נאָמען פון דער פאַרוואַלטונג עפענען אָב די ה"ה מ. זיידע, ד"ר פרידמאַן, פרוי זעליגאָווער און מ. ...

... ווערט געשטעלט צו אָבשטימונג ... פאָרשלאַג, וועלכער ווערט איינשטימיג אָנגענומען.

... אָנגענומען דעם פּרעלימינאַר בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1932 קומען פאָר די וואַהלען פון דעלעגאַטען צום 3-טען לאַנד-צוזאַמענפאָהר פון י. ג. פ. ל. און פאַרוואַלטונג.

רעווידיר-קאָמיסיע און חברים-געריכט עס זענען אויסגעוועהלט געוואָרען:

ד"ר פיליפּ פרידמאַן, מאיר זיידע, רות זעליוויאַנסקאַ, קאַראָל גלאָגאָווסקי, גבריאל וועלנער, סטעללאַ אליאַוואַ, יצחק בראַנכער, ד"ר עליאַש גוטמאַן, אינזשיניער נתן ליפשיץ.

געוו. מאַגיסטראַט-קאַסירער

פאַר'משפּט אויף 6 חדשים תפיסה פאַר דעפּראָוידאַציע

דער 36 יעהריגער וואַצלאַוו באַראַקאָוויטקי בעשולדיגט געוואָרען, אַז זייענדיג אַ זייענדיג אַ אינקאַסענט פון מאַגיסטראַט האָט ער דעפּראָוידירט 1599 זל. שטאָטישע געלדער. אויף דער געריכטס - פאַרהאַנדלונגען האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די משפּחה האָט דעם מאַגיסטראַט צוריק אומגעקעהרט די דעפּראָוידירטע סומע.

דאָס געריכט האָט איהם פאַר'משפּט אויף 6 חדשים תפיסה.

אויטאָ-קאַטאַסטראָפע הינטער ראַדאָמסק

שאָפער שווער פאַרוואונדעט, איינגע פּאַסאַזשירען לייכט פאַרוואונדעט

(§) אויפ'ן ראַדאָמסקער שאָסע איז נעכטען געשעהן אַן אויטאָ-פּאַראַל. דער שאָפער פראַנטשישעק פלוטא האָט, פאָהרענדיג מיט איינגע פּאַסאַזשירען געלאָגט אויף דער גאַנצער פאַרע ביים פאַרקערעווען זיך האָט דער אויטאָ זיך איבערגעקעהרט אין צוגעדריקט אונטער זיך דעם שאָפער מיט די פּאַסאַזשירען. דער אויטאָ איז צופּיצעלט געוואָרען, דער שאָפער איז שווער פאַרוואונדעט און די פּאַסאַזשירען זענען לייכט פאַרוואונדעט געוואָרען.

לאָדזשער שטעדטע-צוזאַמענפאָהר אין וואַרשאַ

(§) נעכטען זענען קיין וואַרשאַ אַרויסגעפאָהרען דער שטאָט-פּרעזידענט בר. זשעמיענצקי און וויצע פּרעזידענט ראַפּאַלסקי, וועלכע וועלען אָנטייל נעמען אין צוזאַמענפאָהר פון די שטעט וואָס קומט פאָר אין וואַרשאַ.

נושאי המטה

זונטאָג איז פאָרגעקומען אין אַנוועזענהייט פון אַ גרעסערער צאָהל מיטגלידער אונטערן פאָרזיץ פון ה' יצחק זאַלק די יעהרליכע גענעראַל-פאַרזאַמלונג פון פאַראיין. נאָכ'ן בעשטעטיגען דעם בעריכט איז געוועהלט געוואָרען אַ נייע פאַרוואַלטונג אין פאָלגענדען צוזאַמענשטעל:

ר' יוסף כזשאָנאָוויטש, ר' יצחק מאיר זדונסקי, ר' יחיאל יצחק בערמאַן, ר' בנימין מאַראָקאָ, ר' מאָטיל מונק, ר' הערש אָפּענבאַך, ר' ראובן גורקעוויטש, ר' ליפּא ביין, ר' אברהם מענדיל ווײַנטרויב, ר' אלי' ווייסמאַן, ר' יצחק זאַלק, ר' לייב טשעכאָטאַ.

רעוויזיאָנס - קאָמיסיע: ר' בעריש דאָבושינסקי, ר' יודא בערמאַן, ר' יוסף זילבערמאַן.

—§—

קרבן פון אַ אויטאָ

(א) אויף פּיעטריקאָווער 212 האָט אַ אויטאָ איבערגעפאָהרען דעם 18-יעריגען הערש משה בלומענפעלד (קילינסקי 77), אין אַ אָפּגעשוואַכטען צושטאַנד איז ער אָפּגעפירט געוואָרען אין שפּיטאָל.

—

די פערקויפטע פרוי

שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען פאַמיליען - לעבען אין פוילען.

נעשריבען ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזשער טאָגעבלאַט" פון לעאָן גאָלדמאַן

(41-טע פאָרטזעצונג)

די אינפאָרמאַציעס פון דעטעקטיוו שאַרף זענען געווען צו שטאַרק, אַז מען זאָל זיך קענען נישט רעכענען מיט זיי. אין דעם אמת'ן גערעדט האָט דער אינספּעקטאָר תּאַלר לכתּחילה פאַרשטאַנען, אַז שאַרף איז געפאַלען אויף די אמת'ע שפּורען פון פאַרברעכער, אָבער אַלס נאַטשעלניק האָט איהם נישט געפּאַסט מיטאַיינמאָל זיך מודה צו זײַן אין דעם. איצט איז נישט געווען קיין צײַט אַ סך צו קלערען.

גאָזשעכאָווסקי האָט גענומען אַרויסגעבען בעפעהלען:

פיר פּאָליציאַנטען דאַרפען געהן אונטער דער אָנפיהרונג פון דעטעקטיוו שאַרף צו דער וואוינונג פון ליאָראַ מאַנעלי, כדי צו פּאַקען דעם העלד פון סאַלאָן, אַרום 10 אַ זייגער אין אָוונט.

דאָרטען, פאַרשטעהט זיך, האָט מען נישט געהאַט קיין אַהנונג וועגען דעם סיורפּריז, וואָס האָט געוואַרט דער שעהנער אַלמנה.

די ווירטין איז געווען אין דעם זעלבען אָוונט אין אַ זעלטענעם הומאָר. דעריבער האָט אין סאַלאָן געהערשט אַ פרעהליכע און ליבע שטימונג.

פרוי ליאָראַ האָט זיך אויסגעשטעלט פון אָרט, כדי עפּעס פאָרצוזינגען די געסט.

— איהר וועט מיר אַקאָמפּאַנירען ביים קלאַוויר, — האָט זי געזאָגט צו לעאָנ'ען, וועלכער איז דעם הײַנטיגען אָוונט נישט אָבגעטרעטען פון איהר אויף קיין מינוט. — קיינער קען מיך נישט אַזוי בעגלייטען, ווי איהר.

לעאָן האָט זיך תּעפּליך פאַרנייגט, געדאַנקט פאַר'ן קאָמפּלימענט און דערלאַנגט דעם אָרעם דער שעהנער פרוי.

אַ שטילקייט איז אײַנגעטרעטען אין סאַלאָן. די געזעלשאַפט האָט שווײַגענדיג אַרומגערינגעלט דעם קלאַוויר. לעאָן האָט אַרויפגעלעגט די פינגער אויף די קלאַוויש'ן און די זינגערין האָט אָנגעהויבען צו זינגען אַן איטאַליענישע ליד.

ווען זי האָט געענדיגט האָבען זיך דערהערט אויסרופען פון אָנערקענונג און הײסע אַפּלאָדיסמענטען.

— בראַוואָ! בראַוואָ! — האָט אויסגערופען הער גרים און האָט מיט בעגײַסטערונג געפּאַטשט מיט די הענד, ווי ער וואָלט זיך געפינען אין טעאַטער.

דאַן האָט ליאָראַ גענומען ווײַטער זינגען. איצט אויף ענגליש. זי האָט פאַרוואַרפען דער קאָפּ און מיט קראַפט אַרויסגעשטעלט די ערשטע סטראָפען, ווי פּלוצלינג איז זי געוואָרען טויט בלאַס, די שטים איז איהר אָפּגעשטאַרבען אין האַלז און איהרע דערשראָקענע בליקען זענען אַרײַנגעלאָפען אין אַנדערן צימער, וואו מ'האָט דורך דער אָפענער טיר פון סאַלאָן געזעהן די מונדירען פון פּאָליציי.

וואָס זאָל דאָס בעדײַטען?

אייך די געסט זענען געוואָרען שטאַרק פאַרוואונדערט. איבערראַשט דאָ, ווען איינער פון די געסט איז צוגעגאַנגען צו דער בעל-הבית'טע פון הויז און האָט איהר עפּעס אײַנגערוימט אין אויער אין דער שטיל.

בלויז לעאָן שאַטאַן, וועלכער איז געזעסען אַריבער-געבויגען איבער'ן קלאַוויר, האָט גאָרנישט בעמערקט. ערשט, ווען ער האָט געהערט, אַז די זינגערין האָט אונטערגעבראָכען איהר געזאַנג, האָט ער זיך אויסגעדרעהט און האָט זיך אומגעקוקט.

דערווײַל האָט גאָזשעכאָווסקי שוין געהאַט בעזעצט אַלע טירען מיט פּאָליציי.

וועגען אַנטלויפען האָט נישט געקענט זײַן קיין שום רייד.

לעאָן איז געוואָרען שרעקליך בלאַס. ער האָט גלײַך פאַרשטאַנען, וואָס עס בעדײַט איצט דער וויזיט פון דער פּאָליציי.

מיט אַלע כחות האָט ער זיך בעמיהט נישט צו געבען צו דערקענען, וואָס בײַ איהם אין האַרצען קומט פאָר און דערווײַל האָט אינספּעקטאָר גאָזשעכאָווסקי, פאַרנײַגענדיג זיך העפליך פאַר דער ווירטין, אין קורצע ווערטער זיך ענטשולדיגט פאַר דער אונאַנגענעהמליכקייט, וואָס ער איז געצוואונגען איהר צו פאַרשאַפען מיט זײַן וויזיט.

די גאַנצע געזעלשאַפט האָט פאַרוואונדערט געקוקט אויף דער פּאָליציי און מיט נײַגעריגקייט געוואַרט, וואָס עס וועט ווײַטער געשעהן. דער אינספּעקטאָר איז מיט שנעלע טריט צוגעגאַנגען צו שאַטאַנ'ען און האָט געזאָגט מיט אַן ערנסטער שטים:

— הער לעאָן שאַטאַן, איך אַרעסטיר אײַך אין נאָמען פון געזעץ.

די דאָזיגע ווערטער האָבען אַרויסגערופען אין דער געזעלשאַפט אַן אומבעשרײַבליכען אײַנדרוק. ווען עס פּלאַצט פּלוצלינג אַ באָמבע, וואָלט די ערשטוינונג נישט געווען גרעסער.

ליאָראַ איז שיער נישט געפאַלען אין חלשות. די געסט, די הערען און דאַמען, האָבען מיט דערשראָקענע און ערשטוינטע פּנים'ער געקוקט איינער אויף דעם אַנדערען.

בלויז איין מענש איז געווען רוהיג — שאַטאַן!

אין אַזאַ געפעהרליכען מאָמענט האָט ער צוריקגעקריגען קאַלט בלוט.

אַ וויילע האָט ער אַ ציטער געטון פון בעאונרוהיגונג, וואָס מ'האָט איצט געקענט אָנזעהן פון דער אונבעוועגליכער בלאַטקײַט פון זײַן פּנים.

— איהר האָט אַ טעות אין דער פּערזאָן! — האָט ער קאַלט געזאָגט, שמײכלענדיג העפליך, — איך הײס אַלבערט גאָרדאָן!

אַלע געסט האָבען טאַקע נישט ערוואַרט קיין אַנדערען ענטפער, דעריבער האָט זיי דאָס גאָרנישט געוואונדערט, יאָ, אָהן אַ צווײַפעל, דאָ האָט געמוזט געשעהן אַ מיאוס'ער טעות!

אָבער גאָזשעכאָווסקי האָט זיך נישט געלאָזט אַראָפּפיהרען פון וועג. אויב ער האָט נישט ערוואַרט קיין אַנדערען ענטפער.

— הער שאַטאַן, אײַער לײקענען וועט אײַך גאָרנישט העלפען, — האָט ער רוהיג געזאָגט, — בּיטע קומט מיט מיר אין אויספאָרשונגס-אַמט. דאָרט וועט עס זיך שוין אַרויסווײַזען, צי איהר זענט לעאָן שאַטאַן, צי אַלבערט גאָרדאָן!

שאַטאַן האָט געפיהלט, אַז פון דעם איצטיגען מאָמענט איז אַלץ פאַרלאָרען.

(פאָרטזעצונג קומט)

די נעמען פון די עו[illegible]שים לטובת דער פערפלייצט[illegible]סנא

מהרה"ג ר' אליעזר יצחק שליט"א סגל	10 זל.
מהפירמא אַטינגאָן	300
מהקהלה העברית בלו ז	200 ״
צ"י הרב הד"ר מרדכי ברוידא מ"בני ברית"	150 ״
ה' פ. [illegible]בסקי	50 ״
״ א. י. [illegible]עלני	25 ״
״ מיכל ב[illegible]רנשטיין	25 ״
צ"י ה' טיבערג וה' שוואַרץ מביהכנ"ס ווילקער	120 ״
״ ה' שמואל לעוו ביהכנ"ס „אוהל יעקב"	50 ״
״ ה' צבי הירש קצנלבויגן: ה' יעקב גלייבמאַן	15 ״
״ רצזענבוים פנחס	15 ״
״ פשעדבאָרסקי	15 ״
״ בערמאַן	10 ״
״ לצוי-עלענבערג-קרול	10 ״
״ זאדליער	10 ״
״ א. רצזאַנסקי	10 ״
״ שיינפעלד צט קאָמפ.	10 ״
עוד על ידי קאַצענעלבויגען	35 ״
צ"י ה' אשר פלאַקסמאַן מחתונת פראַוודאַן-ווינדמאַן	25
ה' ירוחם מרדכי גאָרדאָן	20 ״
צ"י ה' גאָרדאָן הנ"ל קאָנאַל זבאַר	25 ״
״ ״ ״ יעקב קליוק	10 ״
״ ״ ״ אָסטראָמאָגולסקי	10 ״
עוד צ"י גאָרדאָן	33 ״
ביהכנ"ס חברה ש"ס צ"י הרמ"ח גראַיעווער צדו"ח	10 ״
ה' ראָזענבלום (האָטעל)	10 ״
ה' שלמה זילבערשאַץ	5 ״
״ מינץ	10 ״
״ מ. ק.	10 ״
״ דוד שטאַהל	20 ״
בס"ה בעיר לאָדז	1.248 זל.

די נדבות וועלכע וועלען איינגעקליבען ווערען און צוגעשיקט אין דיסנא וועלען אויך געדרוקט ווערען אין די צייטונגען.

בתודה רבה, בברכה מרובה וכבוד רב
שמרי' ז"למן יפה יו"ר הקה"ה בדיסנא.

מיט רעכט פון מלוכה'שע גימנאַזיעס
פּריוואַט-גימנאַזיע
E. Jaszuńskiej-Zeligmanowej
פּאָלודניאָווא 18, — טעל. 168-82
איינשרייבונגען פון קאַנדידאַטקעס אויפ'ן II האַלבען יאָהר נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט ביזן 30 יאַנואַר אין די לימוד שעה'ן און פון 5-7 אָוונד.
ביי דער גימנאַזיע געפינט זיך א פאַר-שולע פאַר קינדער פון 4 יאָר אָן Dom Miłusińskich

א געשעפט
פון לאַנד-אַרטיקלען זוכט פערבינדונג מיט מיהלען, וועלכע האָבען קלייען, אָפּצוגעבען אָפּערטען מיט פּרייז-אָנגאַבע אונטער „Wagenbezug 4581 An Piras A. G. Reichenberg Böhmen Czechoslovakei

Dr NUMBERG
Chirurg
przeprowadził się na
Plac Dąbrowskiego 1 (— wejście — z Cegielnianej)
Tel. 21189. Przyjmuje 6—7 po poł.

ווארנונג!
איך וואָרען דעם
ה' ראהרמאַן
אַלטער-מאַרק 5, אומפאַלס אז ער וועט מיר נישט ערלעדיגען אין פערלויף פון 7 טעג פאַר 4 יאָר דירה געלד, וואָס קומט מיר וועל איך זיין געצוואונגען אויסציפיהרען די עקסמיסיע אין נאָמען פון אַלע בעלי בתים
אדמיניסטראַטאָר: וועלטפרייד

5 צימער מיט א קיך
און אַלע בעקוועמליכקייט זאָפאָרט צו פערמיטען צו ערפאַהרען זאַוואַדזקא 49, וו. 8, פר. 2 ש ק

שרייבען שעהן און שנעל
לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואָס קען גאָרנישט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.
זאַוואַדזקא 19 1 שט. פר.

א ארט צו שלאָפען
פאַר 2 מאַן קען מען בעקומען ביי פרענקעל, פּאָלודניאָווא 15.

2 אדער 3 מעבלירטע צימערן
מיט א בעזונדערען איינגאַנג פון זאָפאָרט איבערצוגעבען.
וואָלטשאַנסקא 39, 2-טער שטאָק, וואוינונג 33.

פון דער סדרה
ס'איז ערשינען דאָס פינפטע ספר'ל „פון דער סדרה", וועלכעס נעמט אַרום די סדרות: שמות ראַמא, בא, בשלח, יתרו. די פריהערדיגע העפטע נעמען אַרום דאָס גאַנצע ספר בראשית. צו בעקומען אין די לאָדזשער בוכהאַנדלונגען און ביי אַרויסגעבער פ. גליקסמאַן. לאָדז זאַוואַדזקא 16א.

Zdolni akwizytorzy-ki
do ratalnej sprzedaży wyżymaczek, kompletów aluminiowych, platerów — poszukiwani. Oferty „Egzystencja" Biuro-Pietraszek, Warszawa. Marszałk .115

א טאַראַקולענעם דאַמען-פּאַלטאָ
מיט א סקאָנקס-קראַגען, פערקויף איך געלעגענהייטליך. האָטעל „מאָנטייפעל", זאַכאָדניא 45 צימער 11.

צו וואס ליידען שמערצען פון ארציטקים
אז איהר קענט זיי לייכט בעזייטיגען נוצענדיג דעם שוין 20 יאָהר בעוואוסטען פּלאַסטער ראַדיק אַל" פרייז נור 30 גר. אויך קינסטליכער שניי וועלכער נוצט צו פערשידענע פּראָווידונגען ווי בעלער חתונות א. ז. וו. א שאַכטעל ענוגעט אויף 100 סעאָנסען פרייז נור 30 גר צו בעקומען ביים צייטונג פערקויפער ווינער פּיעטריקאָווער 10

צו דינגען און פעדינגען
פערשידענע וואוינונגען אין אַלטע און נייע הייזער מיט אַלע בעקוועמליכקייטען אויף מאָנאַטליכע דירה-געלד, געוועלבער, געשעפטס און פאַבריקס לאָקאַלען מעבלירטע צימערן, הייזער, ווילעס, פלעצער פון פערשידענע פרייזען קויפט און פער קויפט יעדער דורך די ביוראָ
„LOKUM"
וואָס ערלעדיגט פינקטליך און סאָליד
אינהאַבער: יוסף קאַרמעסער עט קאָמפ.
אינפאָרמאַציעס ווערען ערטיילט אומזיסט
פּיעטריקאָווער 62, פראָנט, 2 שטאָק
טעלעפאָן 166-15 אָפען פון 8 ביז 8 אָוונט

פערלאַג ח. ברושאַז
עס איז ערשינען א ניי בוך
פון יואל מאַסטבוים
ציגיינער-פּלאַט
אין בוך קומען אַריין א רייע נייע שאַפונגען, וואָס דער דיכטער האָט פאַר די לעצטע צייטען אָנגעשריבען
Kultur-Liga, Leszna 42

דיבור קשה לעינא וקשה לראש (נדרים מ"א)
טון דאַרף מען און ניט רעדען
אַלע יודען ערלעדיגען דורכער זייערע רעכטס-ענינים נאָר אין דעם אונטען אָנגעגעבענעם ביוראָ, וואו ס'ווערען רעדאַגירט און ערלעדיגט לויט'ן אויסטאַוו: פּאַדאַניעס אין שטייער און מיליטער-ענינים, סקאַרגעס און אפּעלאַציעס אין ציווילע-קאַרנע ספּראַוועס ווי אויך פר. שותפות-אַקטען. דזשערזשאַוועס, ווילאַנטשעניעס א. ז. וו. קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען.
דאָס ביוראָ שיקט אַרויס: מאָניטען, רעדאַגירט אין געהעריגען טאָן, וועלכע ברענגען א געזיכערטען ערפאָלג.
ספּעציעלע אָפּטיילונג פאַר אינקאַסאָ פון פּראָטעסטירטע וועקסלען און אָפענע חובות אויך אויף דער פּראָווינץ ביי דער מיטבעטיילונג פון רוטינירטע און ענערגישע אינקאַסענטען.
רעכטס-קאָנסולענט
י. ח. בוזין, לאָדז, אָגראָדאָווא 3
טעל. 191-48

(קאַצענעלזאָנס גן-ילדים (פרעבל-שולע)
Przedszkole
דער ערשטער ערציהערישער פרעבעל-אַנשטאַלט אין לאָדז, פון י. 1911 איז שוין געעפענט געוואָרען אין נייעם גימנאַזיום בנין
ZAWADZKA 43 tel. 151-79
קינדער (יונגעלעך און מיידעלעך) פון 4 יאָהר אָן ווערען אָנגענומען אין קאָנציטלאַריע פון גימנאַזיום, פון 10—2 און פון 5 אבנט.

אבאנירט לעזט דאס
לאָדזשער טאָגעבלאַט

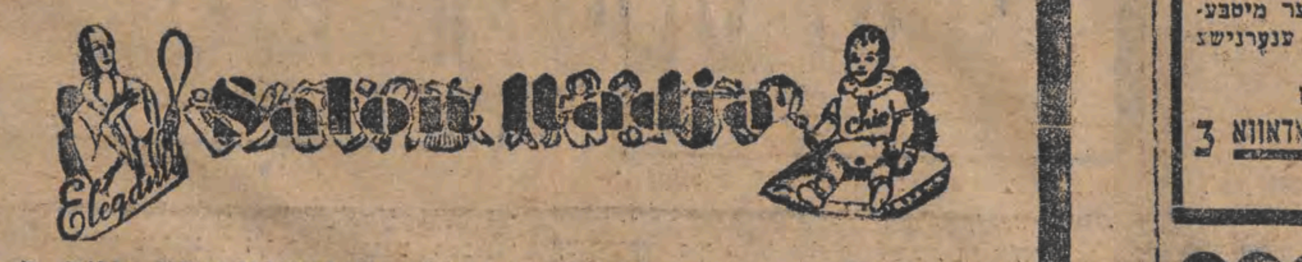

סאַלאָן „נאַדיא" נאַרוטאָוויטשא גאַס 7
ULICA NARUTOWICZA 7
מאַגאַזין פאַר קינדער-קאָנפעקציע, דאַמען-וועש און גאַלאַנטעריע
גרויסער אויסוואַהל פון די נייעסטע מאָדעלען
● סאָליד ● געשמאַקפול ● עלעגאַנט ● פרייזווערט ●
בעקליידעט קינד און מוטער
SALON „NADJA", ulica Narutowicza 7.

טאַנץ-שולע
פון ד. פרידוואַלד פּאָלודניאָווא 10
מאַכט בעקאַנט, אַז דעם 18-טען ד. ח. הויבט זיך אָן
א קורס פאַר אנפאַנגער
שילער און שילערינס קענען זיך מעלדען א גאַנצען טאָג. מיט אָכטונג
דיפּלאָמירטער טאַנץ-לעהרער
ד. פרידוואַלד, פּאָלודנ. 10
בעמ. ס'ווערט אָרגאַניזירט א ספּעציעלער קורס פאַר לאַנג-געקליידעטע יונגעלייט

קלאַנג-קינא
ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.
היינט און וייטערע טעג!
גאַנץ לאָדז איז עלעקטריזירט פון דעם פענאָמענאַלען פילם א. נ.
מיין זונעלע
א פּראַכטיגע פיהלינג-אידיליע, א חלום פון א אָרים מיידעל.
אין די הויפּט-ראָלען:
די וועלט ליבלינגס נישט פערגעסענע ליבעס פאַר אין „7-טען הימל"
Janet Gayuor i Charles Farrell
אויסער פּראָגראַם: פּאַקט קלאַנג ביילאַגע.
דער נאָהנסטער פּראָגראַם: „יאַנקא מוזיקאַנט".
אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען: טעגליך פון 4 נ.מ. שבת, זונטאָג און חגאות 12 א ייגער מיטאָג. דער זאַל איז גוט בעהייצט.

אויטאָגענישע שווייסונגען
מעטאַל-בעאַרבייטונגען
און שלאָסער-אַרבייטען.
פאַר הענדלער רעבאַט!
J. Reder, Łódź
Konstantynowska 11/13,
(róg zachodniej)

עס ווערט אנגענומען דער אבאנאמענט
אויפ'ן צווייטען יאָהרגאַנג (1932) פון די
ייווא-בלעטער
חודש-שריפט פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט
מיט שטענדיגע אָפּטיילונגען פאַר געשיכטע, עקאָנאָמיק און סטאַטיסטיק, שפּראַך- און ליטעראַטור-פאָרשונג, פאָלקלאָר, פּסיכאָלאָגיע און פּעדאַגאָגיק, אינפאָרמאַציעס וועגען דער אַרבייט פון ייוואָ און וועגען אויפטועך פון דער וויסענשאַפט אין אַלגעמיין
די שריפט דערשיינט 10 מאָל אין יאָהר (אויסער יוני און יולי) אין ביכער צו 6 דרוקבויגען.
דער אבאנאמענט-פרייז בעטרעפט:
אין פּוילען—2.50 גילדען א יאָהר, (מען קען דאָס געלט איינצאָהלען אויך אין 4 ראַטעס צום 1. יאַנואַר—7 ג', צום 1. אַפּריל 6 ג', צום 1. יולי—6 ג', צום 1. סעפּט. 6 ג. אין אויסלאַנד—2.50 דאָלאַר (אין ראַטעס: צום 1. יאַנואַר — 1.25 דאָלאַר, צום אַפּריל — 0.75 ד', צום 1-טען יולי — 0.75 ד', צום 1-טען סעפּטעמבער — 75 פאַר מיטגלידער און געזעלשאַפטען „פריינד פון ייוואָ": אין פּוילען 18 ג' אין ראַטעס צום 1. יאַנואַר 6 ג', צום 1. אַפּריל 4 ג', צום 1. יולי—4 ג', צום 1. סעפּט. 4 ג. אין אויסלאַנד—2.70 ד', (אין ראַטעס: (צום 1-טן יאַנואַר—1 ד', צום 1-טן אַפּריל 0.70 ד', צום 1-טן יולי—0.70 ד', צום 1-טן סעפּטעמבער — 0.50 ד').
אין איינצעל-פערקויף ווערט דער זשורנאַל נישט אַרויסגעלאָזט.
Jiwo-Bleter, Zydowski Instytut N.N. ".wy, W. Pohulanka 18, Wilno. P. K. O. Rach. 839'6

דאס עלעקטראטעכנישע ביוראָ
Siła i Swiatło
פון וו. קרוקאָווסקי
פּאָלודניאָווא 23 טעלעפאָן 139-32
נעמט אָן דורכצופיהרען אינסטאַלאַציעס פון ליכט און קראַפט, קויפט און פערקויפט מאָטאָרען און ערלעדיגט אַלע אַרט עלעקטרישע איינריכטונגען אויף ליכטע בעדינגונגען.
ספּעציעלע ווערקשטאַט פאַר מאָטאָר-רעפּעראַציעס
ביליג, רעעל, שנעל און פּינקטליך!

לאַנג-יעהריגער געריכטס-סעקרעטאַר
שרייבט און ערלעדיגט אַלערליי
ביטעס, אנקלאגעס און קלאוזולעס
— ספּעציאַליסט אין מיליטער-ענינים. —
שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע-קאַרטען אויפ'ן יאָהר 1932.
ב. מאן, פּעטריקאָווער 10

אינזש. א. רוסאק
געשוואוירענער דאָלמעטשער ביים קרייז-געריכט אין לאָדז
נאַרוטאָוויטשא 47, טעל. 245-08
פיהרט אויס איבערזעצונגען פון אלע אַרט אַקטען, דאָקומענטען און קאָרעספּאָנדענץ.

אבאנעמענטס-פרייז: פאַר א חודש אין פּוילען 3 זלאָטיס, אין פראַנקרייך און בעלגיען—20 פראַנק, אין אַנדערע לענדער 1.25 ... אַנאָנסען-פרייז: פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% טייערער, אויסער דער שטאָט מיט 50 טייערער, פון די פרייזען ווערט נישט אָפּגערעכענט קיין ראַבאַט. פאַר א מיליטעטער-שורה פאַר'ן טעקסט 16 גר. פריינטאַג 24 גר., אין טעקסט 40 גר. פריינטאַג 60 גר., נאָכ'ן טעקסט 12 גר. פריינטאַג 18 גר.

Tłocznia. Et. i M. Hamburskich. Łódź. Piotrkowska 16. Ozierżawca M. B. Wein. Odpowiedzialny Red.-wydawca: ...